

ZIŅOJUMS PAR MIGRĀCIJAS UN PATVĒRUMA SITUĀCIJU LATVIJĀ

2023. GADĀ

RĪGA, 2024. GADA MAIJS

Pilsonības un migrācijas
lietu pārvalde

Eiropas migrācijas tīkls

Ar Eiropas Savienības Padomes 2008. gada 14. maija lēmumu Nr.2008/381/EK izveidots Eiropas migrācijas tīkls, kura mērķis ir pildīt Eiropas Kopienas un dalībvalstu institūciju informācijas vajadzības, sniedzot aktuālu, objektīvu, uzticamu un salīdzināmu informāciju par migrācijas un patvēruma jomu, tādā veidā atbalstot Eiropas Savienības politikas veidošanu minētajās jomās. Eiropas migrācijas tīklu izmanto arī, lai sabiedrībai nodrošinātu informāciju par migrācijas un patvēruma jautājumiem. Tīklu veido Eiropas Komisija un dalībvalstu nozīmēti kontaktpunkti. Katrs kontaktpunkts izveido valsts migrācijas tīklu.

Kontaktpunkts sagatavo izpēti darbus, kuru tēmas ir noteiktas attiecīgā gada darba programmā. Izpēti darbu tēmas ir saistītas ar trešo valstu valstspiederīgo migrācijas jomu.

Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkts ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Kontakti:

Čiekurkalna 1.līnija 1, k-3,
Rīga, Latvija, LV-1026
Tālrunis: +371 67219492
E-pasts: emn@pmlp.gov.lv
Tīmeklis: www.emn.lv

Darba autori:

Ilze Siliņa-Osmāne, Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta eksperte
Ilva Ieviņa, Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta koordinatore

Recenzenti:

Vilmārs Mangalis, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieka vietnieks
Rolands Vildavs, Valsts robežsardzes Operatīvās vadības pārvaldes Analītiskās nodaļas priekšnieks majors

Projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autoru uzskatus, un Eiropas Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Satura rādītājs

1. KOPSAVILKUMS	5
2. IEVADS	8
3. PATVĒRUMA UN MIGRĀCIJAS POLITIKAS IZMAIŅU PĀRSKATS	10
Migrācijas jomas vispārējās izmaiņas	11
4. LIKUMĪGĀ MIGRĀCIJA	12
Ekonomiskā migrācija	15
5. PĒTĪJUMI UN DISKUSIJAS MIGRĀCIJAS JOMĀ	19
Studenti un zinātnieki	22
Ģimenes atkalapvienošana	22
6. STARPTAUTISKĀ AIZSARDZĪBA	23
Pasākumi, lai ieviestu Kopējo Eiropas patvēruma sistēmu	25
Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju izmitināšana	25
7. PAGaidu AIZSARDZĪBA UN ATBALSTA PASĀKUMI PERSONĀM, KAS BĒG NO KARA UKRAINĀ	26
Pagaidu aizsardzības direktīvas piemērošana: izaicinājumi un labā prakse 2023. gadā	32
8. NEPIĻNGADĪGAS PERSONAS UN CITAS ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS GRUPAS	33
9. INTEGRĀCIJA	35
Integrācijas veicināšana sociāli ekonomiskajai līdzdalībai	36
Integrācija darba tirgū	38
Pamata pakalpojumi	39
Nediskriminācija	39
10. PILSONĪBA UN NATURALIZĀCIJA	40
11. ROBEŽKONTROLE, VĪZAS UN ŠENGENAS PĀRVALDĪBA	42
Ārējo robežu pārvaldība	43
Sadarbība ar trešām valstīm robežkontroles jomā	46
Šengenas pārvaldīšana	46
Robežu pārvaldība un vīzu politika	47

12. NELIKUMĪGĀ MIGRĀCIJA	50
Likumīgo migrācijas ceļu ļaunprātīgas izmantošanas novēršana	52
Trešo valstu valstspiederīgo nelikumīga nodarbinātība: 2017.-2022. gada situācijas analīze	52
Viltoti ceļošanas dokumenti	52
Sadarbība ar Frontex	53
13. CILVĒKU TIRDZNIECĪBA	54
Apmācības un izpratnes veidošana	55
Galveno dalībnieku koordinācija un sadarbība	56
Cilvēku tirdzniecības upuru identificēšana	57
14. ATGRIEŠANA UN ATPAKAĻUZŅEMŠANA	58
Sadarbības stiprināšana ar izcelsmes un tranzīta trešām valstīm izraidīšanas un atpakaļuzņemšanas pārvaldības jomā	59
15. AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS	60
Latvijas tiesību akti	61
ES tiesību akti	64
Literatūra	65
Izmantotie saīsinājumi	68
Eiropas migrācijas tīkla publikācijas 2023. gadā un 2024. gada 1. ceturksnī	68

1.

KOPSAVILKUMS

Likumīgā migrācija

2023. gadā tika izsniegtas 10 220¹ pirmreizējās termiņuzturēšanās atļaujas, kas ir par 16,26% - vairāk kā 2022. gadā. Papildus 17 167 pirmreizējās termiņuzturēšanās atļaujas tika izsniegtas Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas ir saņēmuši pagaidu aizsardzību Latvijā.

2022. gada 22. septembra grozījumi Imigrācijas likumā ² nosaka, ka Krievijas Federācijas pilsoņiem, kuri pirms Krievijas Federācijas pilsonības iegūšanas bijuši Latvijas pilsoņi vai Latvijas nepilsoņi un saņēmuši pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saskaņā ar Imigrācijas likumu ³, 2023. gada 1. septembrī tās kļūs nederīgas. 2023. gada 20. aprīlī stājās spēkā grozījumi Imigrācijas likumā ⁴, paredzot iespēju tiem Krievijas Federācijas pilsoņiem, kuri līdz 2023. gada 1. septembrim neveiksmīgi bija kārtojuši valsts valodas pārbaudi, to kārtot vēlreiz līdz 2023. gada 30. novembrim. Minētie grozījumi arī paredz pagarināt Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieteikumu izskatīšanas termiņu, lai atbildīgās institūcijas spētu pieņemt izsvērtus lēmumus.

Starptautiskā aizsardzība un patvērums

Patvēruma meklētāju skaits ir pieaudzis trīs reizes - 2023. gadā bija 1624 ⁵ patvēruma meklētāji (2022. - 546).

Pagaidu aizsardzība un citi pasākumi personu, kas bēg no kara Ukrainā, atbalstam

2022. gada 8. decembrī pieņemti Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā, ⁶ kuri nosaka, ka no 2023. gada 1. janvāra tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas piesakās pagaidu aizsardzības statusa saņemšanai Latvijas Republikā un šo statusu apliecinošam dokumentam, tiek izsniegta termiņuzturēšanās atļauja uz diviem gadiem. Tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas pagaidu aizsardzības statusu Latvijas Republikā ir saņēmuši līdz 2022. gada 31. decembrim, izsniegtās ilgtermiņa vīzas un termiņuzturēšanās atļaujas būs derīgas līdz 2024. gada 4. martam, neraugoties uz šajos dokumentos norādīto dokumenta derīguma termiņu.

Nepilngadīgie bez pavadības un citas mazāk aizsargātas grupas

Ieceļojušo Latvijā nepilngadīgo personu bez pavadības skaits palielinājās – 2023. gadā Latvijā ieceļoja 17 nepilngadīgas personas bez pavadības, no kurām 15 pieprasīja patvērumu.

1 Datu avots: PMLP.

2 Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 185A, 23.09.2022. - [stājās spēkā 24.09.2022.]

3 24.panta pirmās daļas 8.punktu.

4 Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.115, 15.06.2022. - [stājās spēkā 29.06.2022.]

5 Datu avots: PMLP.

6 Likums "[Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 240A, 12.12.2022. - [stājās spēkā 13.12.2022.]

Integrācija

Imigranti no trešām valstīm 2023. gadā varēja apgūt latviešu valodu, iepazīt dzīvi Latvijā, kā arī apmeklēt integrācijas kursus un saņemt palīdzību, lai veiksmīgāk atrastu darbu un saņemt sociālā mentora atbalstu. Valsts un nevalstiskās organizācijas nodrošināja integrācijas un latviešu valodas kursus patvēruma meklētājiem un trešo valstu valstspiederīgajiem, ieskaitot Ukrainas civiliedzīvotājus. Ar 2023. gada 2. janvāri Sabiedrības integrācijas fonds uzsāka jauna pakalpojuma attīstīšanu - Vienas pieturas aģentūra ārzemniekiem.

Pilsonība un naturalizācija

2023. gadā Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā uzņemtas 595 personas.⁷ Visvairāk Latvijas pilsonību ieguvuši ir Latvijas nepilsoņi (73,7%). Samazinājies ir trešo valstu valstspiederīgo skaits, kas naturalizācijas kārtībā saņēma Latvijas pilsonību – 2023. gadā tā ir 154 persona (2022.g.-171).⁸

Robežkontrole, vīzas un Šengenas pārvaldība

2023. gada 22. jūnijā tika pieņemti Grozījumi Valsts robežsardzes likumā⁹, kuri papildina Valsts robežsardzes uzdevumus, robežsarga tiesības un pienākumus, ļaujot novērst personas nelikumīgu ieceļošanu un preču nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai tam neparedzētā vietā un laikā.

Valsts robežsardze piedalījās Frontex¹⁰ rīkotajās kopīgajās operācijās, kas sniedza atbalstu gan ES dalībvalstīm, gan trešām valstīm.

Nelikumīgā migrācija

2023. gada 5. oktobrī tika pieņemts likums "Grozījumi Krimināllikumā"¹¹, kuri nosaka, ka turpmāk sods par personas nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai būs brīvības atņemšana uz laiku līdz trim gadiem vai probācijas uzraudzība, vai arī naudas sods.

Cilvēku tirdzniecība

Par cilvēku tirdzniecības organizēšanu uzsākto kriminālprocesu ietvaros aizdomās turētā statuss ir noteikts 10 personām un piecas personas ir notiesātas. 10 trešo valstu valstspiederīgie ir atzīti par cilvēku tirdzniecības upuriem.

Atgriešana un atpakaļuzņemšana

2023. gadā tika izraidītas 44 personas, bet brīvprātīgi savā mītnes valstī atgriezās 1984 personas.

⁷ Datu avots: PMLP.

⁸ Datu avots: PMLP.

⁹ Likums "[Grozījumi Valsts robežsardzes likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 125, 30.06.2023. – [stājās spēkā 01.07.2023.]

¹⁰ Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra.

¹¹ Likums "[Grozījumi Krimināllikumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 197, 11.10.2023. – [stājās spēkā 20.10.2023.]

2.

IEVADS

Ikgadējais ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju Latvijā (turpmāk – Ziņojums) sniedz informāciju par nozīmīgākajām izmaiņām migrācijas un patvēruma politikā un tiesību aktos Latvijā laika posmā no 2023. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim un 2024. gada sākumā. Ziņojumā ietverta informācija, kas iegūta no migrācijas politikas veidotājiem, īstenotājiem, kā arī publicētajiem pētījumiem un mediju analīzes.

Ziņojums izstrādāts, pamatojoties uz Eiropas Komisijas un Eiropas migrācijas tīkla (turpmāk - EMT) nacionālo kontaktpunktu izstrādāto specifikāciju, kas ļauj apkopot vienotu un salīdzināmu informāciju par ES dalībvalstīm un EMT novērotājām valstīm¹². Sintēzes ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju 2024. gadā ES un EMT novērotājās valstīs pēc tā izstrādes būs pieejams EMT Latvijas kontaktpunkta mājaslapā www.emn.lv.

Ziņojuma izstrādei nepieciešamā informācija iegūta no Iekšlietu ministrijas, Valsts robežsardzes (turpmāk - VRS), Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta, Kultūras ministrijas, Labklājības ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Veselības ministrijas, IOM Rīgas biroja, Sabiedrības integrācijas fonda, un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – PMLP), kā arī institūciju un organizāciju tīmekļu vietnēm.

Lai atspoguļotu sabiedrībā valdošos viedokļus un apskatītu politiskajā vidē notikušās diskusijas, darbā tika izmantoti dažādos ziņu un sabiedriskās politikas portālos publicētie raksti, viedokļi un vērtējumi, kā arī citu valsts institūciju mājaslapās pieejamā informācija. Visas darbā izmantotās avotu un literatūras vienības ir iekļautas izmantoto avotu un literatūras sarakstā.

Darbā izmantoti nacionālo datu sniedzēju un ES Statistikas biroja Eurostat apkopotie dati. Dati saskaņoti ar migrācijas un patvēruma jomas ekspertiem. Visi šajā darbā lietotie termini atbilst EMT Patvēruma un migrācijas [terminu vārdnīcā](#)¹³ iekļautajām definīcijām.

12 Norvēģija, Gruzija, Moldova, Ukraina, Melnkalne, Armēnija, Serbija

13 Pieejama: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary_en.

A stylized white map of Latvia is centered on a solid blue background. Three autumn leaves are placed on the map: a teal leaf on the left, an orange leaf at the bottom left, and a purple leaf at the top. The background is decorated with light blue dashed wavy lines and small black dots.

3.

PATVĒRUMA UN MIGRĀCIJAS POLITIKAS IZMAIŅU PĀRSKATS

Migrācijas jomas vispārējās izmaiņas

Saeima 2023. gada 15. septembrī izteica uzticību Evikas Siliņas izveidotajam Ministru kabinetam¹⁴.

Apstiprinātajā Evikas Siliņas valdībā aizsardzības ministrs ir Andris Sprūds, ārlietu ministrs Krišjānis Kariņš, ekonomikas ministrs Viktors Valainis, iekšlietu ministrs ir Rihards Kozlovskis, bet izglītības un zinātnes ministres pienākumus turpina veikt Anda Čakša. Klimata un enerģētikas ministriju vada Kaspars Melnis, kultūras ministre ir Agnese Logina, bet labklājības ministrs – Uldis Augulis. Satiksmes ministra amatā – Kaspars Briškens, bet Tieslietu ministriju arī turpmāk vada Inese Lībiņa-Egnere, veselības ministrs ir Hosams Abu Meri, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministre – Inga Bērziņa, bet zemkopības ministrs – Armands Krauze.

Deklarācijā¹⁵ valdība atzīst, ka Latvijas eiroatlantiskais ārpolitikas kurss, ārējā un iekšējā drošība ir vienotas prioritātes, kuras tā apņemas īstenot, nodrošinot valsts aizsardzības budžetu 3% apmērā no IKP līdz 2027. gadam un sabiedriskās kārtības un drošības finansējumu 2,5% apmērā no IKP līdz 2026. gadam. Valdības deklarācijā starp konkrēti iezīmētajiem darbiem ir žoga būvniecības pabeigšana uz robežas ar Baltkrieviju un Krieviju līdz 2023. gada beigām.

2024. gada 16. janvārī Ministru kabinets apstiprināja Valdības rīcības plānu¹⁶ Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai. Valdības rīcības plānā apstiprinātas arī vairākas iekšlietu nozares un iekšlietu ministra Riharda Kozlovskā izvirzītās prioritātes – drošības iestāžu kapacitātes stiprināšana, personāla jautājums – straujāka atalgojuma celšana iekšlietu nozarē strādājošajiem, pielīdzinot to atalgojumam Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS); materiāli tehniskā nodrošinājuma uzlabošana; austrumu robežas izbūve, tai skaitā aprikojot to ar viedajām tehnoloģijām.

Migrācijas procesus un to pārvaldību 2023. gadā būtiski turpināja ietekmēt notikumi, kas risinājās gan ārvalstīs saistībā ar Krievijas izraisīto karu Ukrainā, gan Latvijā saistībā ar Latvijas-Baltkrievijas robežas situāciju.

2023. gadā nedrošā situācija un migrantu instrumentalizācija uz Latvijas-Baltkrievijas robežas turpinājās. Lielākā daļa migrantu bija no Irākas, Sīrijas un Afganistānas. Baltkrievijas varasiestādes apzināti nelika šķēršļus robežas šķērsošanai, lai vājinātu Eiropas Savienības robežu drošību un patvēruma sistēmas kapacitāti. Saistībā ar minēto, Saeima 2023. gada 5. oktobrī, pieņēma par steidzamiem atzītus grozījumus Krimināllikumā¹⁷, ar kuriem pastiprināta kriminālatbildība par personas nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai. Ar likuma grozījumiem izslēgts brīvības atņemšanai alternatīvais sods – sabiedriskais darbs –, jo, kā atzīmēts likumprojekta anotācijā, šāds soda veids ir nepietiekams, lai atturētu personas no šāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanas.¹⁸

14 Saeima izsaka uzticību Evikas Siliņas izveidotajai valdībai. – Pieejams: <https://www.saeima.lv/lv/aktualitates/saeimas-zinas/32557-saeima-izsaka-uzticibu-evikas-silinas-izveidotajai-valdibai?phrase=E.%20Sili%C5%86as%20vald%C4%ABba>.

15 Deklarācija par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību. – Pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS14/saeimalivs_imp.nsf/0/CB5AB81D3E00EC0CC2258A2B00236D72?OpenDocument.

16 Ministru kabineta 2024. gada 20. janvāra rīkojums Nr. 55 "Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai". – Latvijas Vēstnesis Nr. 16, 23.01.2024. – [stājās spēkā 20.01.2024.]

17 Likums "Grozījumi Krimināllikumā". – Latvijas Vēstnesis Nr. 197, 11.10.2023. – [stājās spēkā 20.10.2023.]

18 Pastiprina kriminālatbildību par cilvēku nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai. – Pieejams: <https://www.saeima.lv/lv/aktualitates/saeimas-zinas/32653-pastiprina-kriminalatbildibu-par-cilveku-nelikumigu-parvietosanu-pari-valsts-robezai>

4.

**LIKUMĪGĀ
MIGRĀCIJA**

Kopējais pirmreizēji izsniegto termiņuzturēšanās atļauju skaits 2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir pieaudzis par 16,26% - izsniegtas 10 220¹⁹ (2022. gadā - 8790) termiņuzturēšanās atļaujas. Papildus 17 167²⁰ pirmreizējās termiņuzturēšanās atļaujas tika izsniegtas Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas ir saņēmuši pagaidu aizsardzību Latvijā.

Latvijā pastāv valsts valodas politika, kura paredz, ka visiem tās pilsoņi ir jāspēj lietot latviešu valodu atbilstošā līmenī, lai nodrošinātu efektīvu komunikāciju un integrāciju sabiedrībā. Šāds noteikums tika ieviests pēc neatkarības atjaunošanas 1991. gadā un ir daļa no Latvijas valsts valodas politikas, kura balstās uz valsts oficiālo valodu, latviešu valodu, kā arī uz valsts valodas tiesībām minoritāšu valodās.

Pilsonības vai pastāvīgās uzturēšanās atļaujas iegūšanai ārvalstu pilsoņiem Latvijā ir jākārt valsts valodas eksāmens, lai apliecinātu savas zināšanas un prasmes latviešu valodā. Šī prasība ir saistīta ar Latvijas valsts valodas politiku un centieniem veicināt valsts valodas lietošanu sabiedrībā. Šāda politika atspoguļo Latvijas centienus nodrošināt sociālo kohēziju un integrāciju, veicinot valsts valodas apgūšanu visā iedzīvotāju vidū.

Lai atbildīgās institūcijas spētu pieņemt izsvērtus lēmumus un, lai Krievijas pilsoņi, kuri vēlas turpināt uzturēties Latvijā, pagūtu iesniegt nepieciešamos dokumentus ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai, Saeima 2023. gada 5. aprīlī atbalstīja par steidzamiem atzītos grozījumus Imigrācijas likumā²¹. Grozījumi paredz:

- Krievijas pilsonim, kurš pirms Krievijas pilsonības iegūšanas ir bijis Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis, pastāvīgās uzturēšanās atļauja Latvijā ir derīga līdz 2023. gada 1. septembrim.
- Ja personas vēlas turpināt uzturēties Latvijā, tām līdz 2023. gada 1. septembrim jāiesniedz apliecinājums par valsts valodas prasmes pārbaudes nokārtošanu un pieteikums ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai.
- Ar grozījumiem Imigrācijas likumā ir noteikts, ka Krievijas pilsoņiem, kuri nebūs iesnieguši prasītos dokumentus PMLP, pastāvīgās uzturēšanās atļauja ir derīga līdz 2023. gada 1. septembrim.
- Tiem Krievijas pilsoņiem, kuri līdz 2023. gada 1. septembrim būs vismaz vienu reizi kārtājuši valodas prasmes pārbaudi un būs noteikta atkārtota valsts valodas prasmes pārbaudes kārtošana līdz 2023. gada 30. novembrim, pastāvīgās uzturēšanās atļauja ir derīga līdz 2023. gada 31. decembrim.
- Tiem Krievijas pilsoņiem, kuri ir iesnieguši nepieciešamos dokumentus, pastāvīgās uzturēšanās atļauja ir derīga līdz galīgā nolēmuma spēkā stāšanās dienai.
- Krievijas pilsoņa pieteikums ES pastāvīgā iedzīvotāja statusam PMLP būs jāizskata viena gada laikā no tā saņemšanas dienas.
- Krievijas pilsoņiem, uz kuriem attiecas minētie likuma grozījumi, pietiekams iztikas nodrošinājums ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai ir arī personai piešķirtā pensija.

Imigrācijas likuma grozījumi bija nepieciešami, jo ņemot vērā pieteikumu izskatīšanas procesu, kā arī iespējamo lielo skaitu neilgā laikposmā (apmēram 25 000 personu), var rasties situācija, ka persona ir izpildījusi Imigrācijas likuma prasības, taču tās pastāvīgās uzturēšanās tiesības nav derīgas pirms pieteikuma par ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa izskatīšanas, līdz ar to persona zaudē ar pastāvīgās uzturēšanās tiesībām saistīto veselības aprūpes, izglītības ieguves, nodarbinātības un tamlīdzīgu tiesību apjomu.²²

19 Datu avots: PMLP. Sākotnējie dati par termiņuzturēšanās atļaujām, kas tiek apkopoti Eurostat - vēlāk tiks koriģēti.

20 Datu avots: PMLP

21 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā" - Latvijas Vēstnesis Nr.115, 15.06.2022. - [stājās spēkā 29.06.2022.]

22 Dod vairāk laika uzturēšanās atļauju Krievijas pilsoņiem izskatīšanai. Pieejams: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/350673-dod-vairak-laika-uzturesanas-atlauju-krievijas-pilsoniem-izskatisanai-2023>.

2023. gada 16. jūnijā tika apstiprināti grozījumi Imigrācijas likumā²³, kas pārtrauc pastāvīgās uzturēšanās atļauju piešķiršanu, personām, kurām viens no augšupējiem radiniekiem taisnā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs) un šo personu ģimenes locekļiem, kuriem piešķirts repatrianta ģimenes locekļa statuss,²⁴ nosakot tiesības šīm personu kategorijām saņemt termiņuzturēšanās atļaujas uz pieciem gadiem²⁵. Grozījumu mērķis ir samazināt apdraudējumu Latvijas Republikas iekšējai drošībai, ierobežojot tādu personu plūsmu uz Latvijas Republiku, kuru ieceļošana neatbilst Repatriācijas likuma²⁶ preambulā ietvertajai pamatidejai – veicināt to tautiešu, kas no Latvijas izceļojuši genocīda, kara vai asimilācijas draudu dēļ, atgriešanos etniskajā dzimtenē.

Minētie grozījumi Imigrācijas likumā²⁷, nosaka neierobežotas tiesības uz nodarbinātību arī tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem termiņuzturēšanās atļauju piešķir iekšlietu ministrs. Grozījumi tika veikti, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuru uzturēšanās pamats Latvijas Republikā ir starptautiskās tiesību normas vai humāni apsvērumi, likumā ir piešķirtas neierobežotas tiesības uz nodarbinātību arī tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem termiņuzturēšanās atļauju saskaņā ar Imigrācijas likumu²⁸ piešķir iekšlietu ministrs.

2023. gada 7. februārī tika apstiprināti grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi"²⁹, kas bija nepieciešami, lai precizētu dokumentus, kādi jāiesniedz personām, kas vēlas saņemt ilgtermiņa vīzu saistībā ar attālināta darba veikšanu pie ārvalstī reģistrēta darba ņēmēja. Papildus iepriekš minētajam tiesību akts paredz precizēt vīzu pieteikumu uzglabāšanas termiņu, nodrošināt iespēju vīzu pieteikumus PMLP iesniegt elektroniski vai pa pastu, kā arī paredzēt Eiropas Savienības normatīvajos aktos noteikto piezīmju iekļaušanu vīzas uzlīmēs. Grozījumu mērķis bija optimizēt ar vīzu pieteikumu uzglabāšanu saistītās procedūras un izmaksas, samazināt administratīvo slogu personām, nodrošinot iespēju vīzu pieteikumus iesniegt PMLP elektroniski vai pa pastu, kā arī precizēt vīzu uzlīmēs iekļaujamās piezīmes atbilstoši Eiropas Savienības normatīvajos aktos noteiktajam regulējumam.

23 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 116, 16.06.2023. – [stājās spēkā 01.07.2023.]

24 Imigrācijas likuma 23.panta pirmajā daļā un 23.1 panta otrajā un trešajā daļā minētās personas.

25 Likumprojekta Imigrācijas likuma grozījumi anotācija. – Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/293CA048DC703C5EC22589A4002A1216?OpenDocument>.

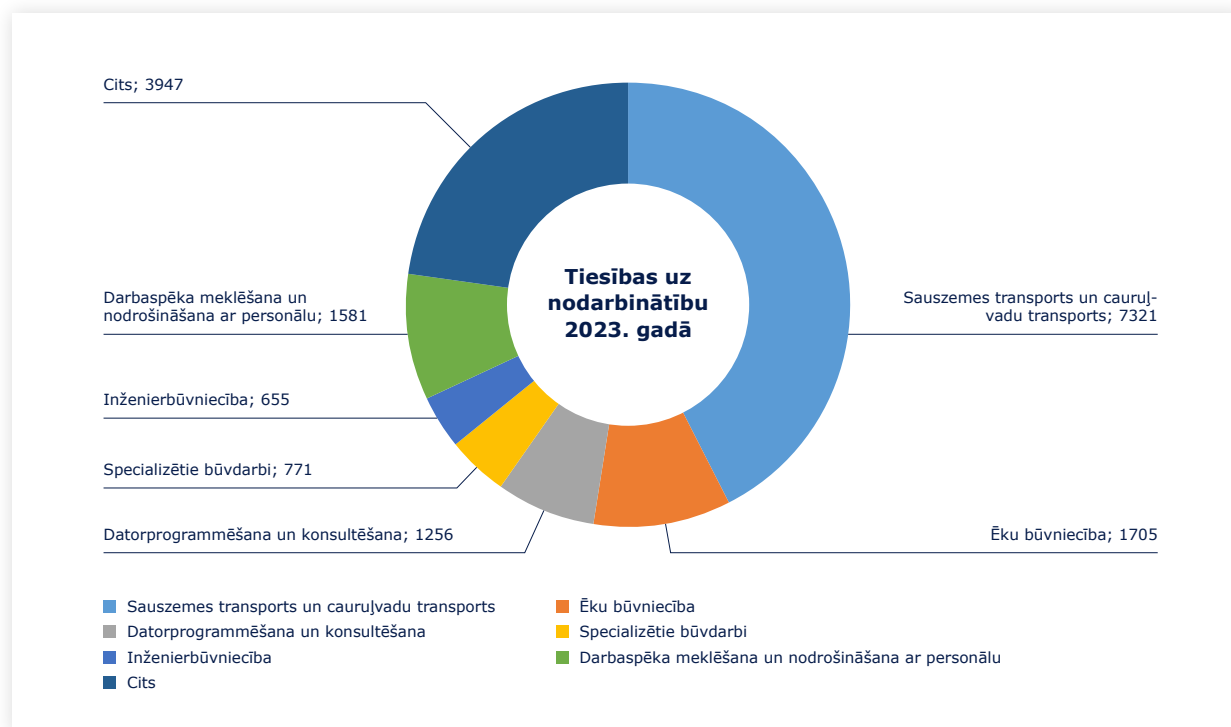
26 Repatriācijas likums. - Latvijas Vēstnesis No 155, 10.10.1995. – [stājās spēkā 24.10.1995.] Tiesību akts zaudēs spēku 2028. gada 1. jūlijā.

27 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 116, 16.06.2023. – [stājās spēkā 01.07.2023.]

28 Imigrācijas likuma 23.panta trešās daļas 3.punktu.

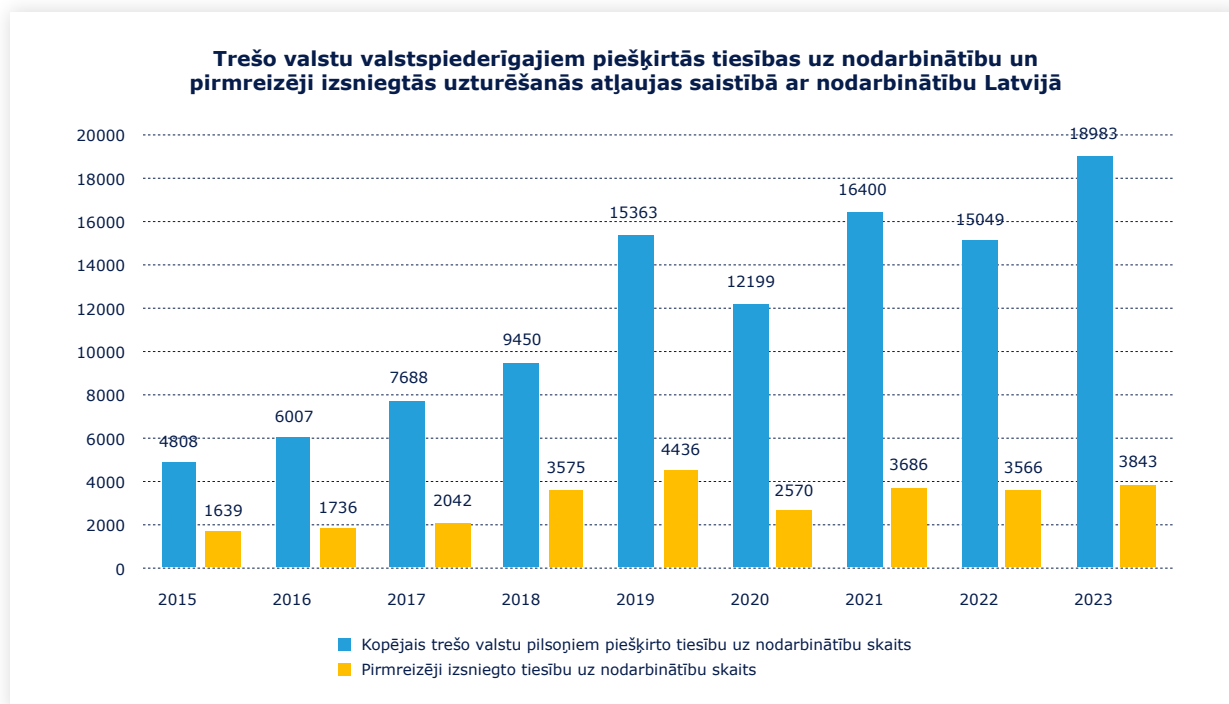
29 Ministru kabineta 2023. gada 7. februāra noteikumi Nr. 58 "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi"". – Latvijas Vēstnesis Nr.81, 26.04.2023. – [stājās spēkā 27.04.2023.]

Ekonomiskā migrācija

Kopējais 2023. gadā trešo valstu valstspiederīgajiem piešķirto tiesību uz nodarbinātību (gan uz vīzas (7682), gan termiņuzturēšanās atļaujas pamata) skaits ir palielinājies par 26,14 % (2022. gadā – 15 049; 2023. gadā – 18 983). Lielākā daļa trešo valstu valstspiederīgo strādā sauszemes transporta un cauruļvadu transporta jomā (7321), darbaspēka meklēšanas un nodrošināšanas ar personālu jomā (1581), ēku būvniecības jomā (1705), datorprogrammēšanas un konsultēšanas jomā (1256), specializēto būvdarbu jomā (771), inženierbūvniecības jomā (655). 2023. gadā visvairāk tiesības uz nodarbinātību ir piešķirtas Uzbekistānas (4687), Baltkrievijas (3725) un Ukrainas pilsoņiem (2751).³⁰

30 Datu avots: PMLP.

Pieaudzis ir nodarbinātības nolūkā pirmreizēji izsniegto uzturēšanās atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem skaits: 2022. gadā – 3566, 2023. gadā – 3843.

2023. gada 16. jūnijā tika apstiprināti grozījumi Imigrācijas likumā³¹ ar, kuriem tiek ieviesta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2021/1883³², nosakot ES zilās kartes turētājiem plašākas tiesības saistībā ar nodarbinātību un mobilitāti ES. Šie grozījumi paredz arī sezonas strādniekiem kompensāciju izmaksu gadījumos, kad darba devējs ir pārtraucis saimniecisko darbību, un šī iemesla dēļ sezonas darbiniekam izsniegtā vīza ir atcelta. Grozījumi Imigrācijas likumā nosaka arī tiesības trešo valstu sezonas strādniekiem mainīt darba devēju, neizceļojot no valsts, lai iesniegtu jaunu vīzas pieteikumu, ja netiek pārsniegts 12 mēnešu uzturēšanās laiks. Grozījumu mērķis bija pārņemt nacionālajā normatīvajā aktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) Nr. 2014/36 (2014. gada 26. februāris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā³³ normas.

2023. gada 19. decembrī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 801 "Grozījums Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"³⁴, kas atvieglo prasības saimnieciskās darbības veicējiem, kuri plāno Latvijā nodarbināt trešo valstu darbiniekus profesijās, kas Latvijā nav reglamentētas. Grozījumi paredz atteikties no prasības iesniegt izglītību/pieredzi apliecinājoša dokumenta kopiju, ja trešo valstu valstspiederīgo paredzēts nodarbināt

31 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 116, 16.06.2023. – [stājās spēkā 01.07.2023.]

32 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2021/1883 (2021. gada 20. oktobris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2009/50/EK. – Oficiālais Vēstnesis L 382, 28.10.2021.

33 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/36/ES (2014. gada 26. februāris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā. – Oficiālais Vēstnesis L 94, 28.3.2014.

34 Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra noteikumi Nr. 801 "Grozījums Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 247, 21.12.2023. – [stājās spēkā 22.12.2023.]

profesijā, kas Latvijā nav reglamentēta, paredzot pienākumu uzaicinātajam iesniegt pašapliecinājumu, ka ar trešās valsts valstspiederīgo ir notikusi darba intervija par nepieciešamo trešās valsts valstspiederīgā kompetenci paredzēto darbu veikšanai vai, ja tāda nav, apņemšanos veikt viņa apmācību. Par grozījumiem tika panākta vienošanās 2023. gada 9. augusta Cilvēkkapitāla attīstības padomē un tas ir atbalstīts 2023. gada 10. augusta Izaugsmes, konkurētspējas un produktivitātes tematiskajā komitejā.³⁵

2024. gada 16. janvārī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 40 "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi"³⁶, lai nodrošinātu Eiropas Savienības normatīvo aktu prasību³⁷ pārņemšanu Latvijas Republikas nacionālajos normatīvajos aktos. Noteikumu grozījums nosaka, ka vīzas izdevējstādei ir pienākums, izsniedzot vīzu sezonas darbiniekam, viņu rakstveidā informēt par viņa tiesībām un pienākumiem, kā arī par sūdzību iesniegšanas procedūru. Rakstveida informāciju, kas izsniedzama personai, sagatavo PMLP sadarbībā ar Labklājības ministriju, ietverot tajā nosacījumus, kas jāievēro ieceļošanas un uzturēšanās jomā, kā arī norāda personas tiesības vērsties valsts institūcijās, lai iesniegtu sūdzības par pārkāpumiem darba tiesību jomā. Šis pienākums izpildīts ar PMLP³⁸ un Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību interneta vietnēs ievietoto informāciju par vīzas pieteikuma iesniegšanas kārtību un tam pievienojamajiem dokumentiem, kas sezonas darbinieku gadījumā pieejama vairākās valodās.³⁹

2024. gada 30. janvārī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 74 "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumos Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu"⁴⁰, lai mazinātu darbaspēka trūkuma negatīvo ietekmi uz ekonomisko izaugsmi visās tautsaimniecības nozarēs, ir nepieciešams atvieglot prasības attiecībā uz nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru ārzemniekiem, kuri saņem tiesības uz nodarbinātību visās tautsaimniecības nozarēs. Noteikumu grozījumi nosaka, ka visās tautsaimniecības nozarēs trešo valstu strādājošajiem minimālais finanšu līdzekļu apmērs ir nozares vidējās algas līmenī vai ar nozares ģenerālvienošanos, kas ir noslēgta atbilstoši Darba likuma 18.panta ceturtajai daļai⁴¹ noteikto minimālo algu.⁴²

2024. gada 5. martā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 143 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"⁴³,

35 Tiesību akta projekta "Grozījums Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/421c4317-3b77-4015-8700-f3a139887631>.

36 Ministru kabineta 2024. gada 16. janvāra noteikumi Nr. 40 "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi"". - Latvijas Vēstnesis Nr.13, 18.01.2024. – [stājās spēkā 19.01.2024.]

37 Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 26. februāra direktīvas Nr.2014/36/ES par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā 11.pantā paredzētais nosacījums par to, ka, izsniedzot vīzu sezonas darbiniekam, viņš rakstveidā jāinformē par tiesībām un pienākumiem, kas izriet no iepriekš minētās direktīvas, kā arī par sūdzību iesniegšanas procedūru.

38 Informācija par sezonas darbiniek tiesībām un pienākumiem. – Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/vizas-ielugumi-un-uzaicinajumi>

39 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi"" anotācija. - Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/d1b93deb-77e4-441e-be6a-b3620f2e1ef9>

40 Ministru kabineta 2024. gada 30. janvāra noteikumi Nr. 74 "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumos Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 27, 07.02.2024. – [stājās spēkā 08.02.2024.]

41 Ja ģenerālvienošanos noslēgušie darba devēji, darba devēju grupa, darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība, tajā skaitā arī darba devēji, kas pievienojušies jau noslēgtajam darba koplīgumam nozarē vai teritorijā, kādā nozarē atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem nodarbina vairāk nekā 50 procentus darbinieku vai viņu preču apgrozījums vai pakalpojumu apjoms ir vairāk nekā 50 procenti no nozares preču apgrozījuma vai pakalpojumu apjoma, tad ģenerālvienošanās ir saistoša visiem attiecīgās nozares darba devējiem un attiecas uz visiem darbiniekiem, kurus nodarbina šie darba devēji. Attiecībā uz minētajiem darba devējiem un darbiniekiem ģenerālvienošanās stājas spēkā ne agrāk kā triju mēnešu laikā no dienas, kad tā publicēta oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un tajā nav noteikts cits – vēlāks spēkā stāšanās laiks. Ģenerālvienošanās oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicējama uz pušu kopīga pieteikuma pamata.

42 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumos Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu""anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/463b6a0e-76b7-41e5-a3fe-aa1aebabd2f6>.

43 Ministru kabineta 2024. gada 5. marta noteikumi Nr. 143 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"". - Latvijas Vēstnesis Nr.48, 07.03.2024. – [stājās spēkā 08.03.2024.]

kuru mērķis ir nodrošināt Eiropas Savienības normatīvo aktu⁴⁴ prasību pārņemšanu Latvijas Republikas nacionālajos normatīvajos aktos. Grozījumos noteikts, ka darba devējs, uzaicinot sezonas darbinieku, sniedz apliecinājumu par to, ka sezonas darbinieka dzīvesvieta būs atbilstoša normatīvajiem aktiem, kas nosaka prasības dzīvojamajām telpām.⁴⁵

Lai piesaistītu trūkstošos speciālistus informācijas tehnoloģiju (IT) jomā, Baltijas valstis ar Eiropas Savienības (ES) atbalstu ir uzsākušas pilotprojektu sadarbībai ar Nigēriju, Keniju un Armēniju. Idejas autori cer, ka augsti izglītotu speciālistu pieplūdums palīdzēs Baltijas valstu kompānijām, it sevišķi jaunuzņēmumiem, straujāk augt. Savukārt talantīgie nigērieši, kenijieši un armēņi varēs pierādīt savas profesionālās spējas. Projekta nosaukums ir "Digital Explorers 2". Iepriekšējā kārtā piedalījās tikai Lietuvas uzņēmumi un Nigērijas speciālisti. Nākamo divarpus gadu laikā Baltijas valstu IT nozares kompānijās un jaunuzņēmumos darbu varēs atrast 85 speciālisti no Nigērijas, Kenijas un Armēnijas.⁴⁶

44 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/36/ES (2014. gada 26. februāris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā. – Oficiālais Vēstnesis L 94, 28.3.2014.

45 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"" anotācija. - Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/a7f0c30e-71da-4156-a1dd-a25d87b755e7>.

46 Baltijas uzņēmumi meklēs IT speciālistus Nigērijā, Kenijā un Armēnijā. – Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/28.11.2023-baltijas-uznemumi-mekles-it-specialistus-nigerija-kenija-un-armenija.a533215/>.

5.

**PĒTĪJUMI UN DISKUSIJAS
MIGRĀCIJAS JOMĀ**

2022. gada 22. septembrī Saeima lēma, ka Krievijas Federācijas pilsoņiem, kas ir saņēmuši pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saskaņā ar Imigrācijas likuma⁴⁷ 24. panta pirmās daļas 8. punktu, tās ir derīgas līdz 2023. gada 1. septembrim. Imigrācijas likuma pārejas noteikumu 58. punkts paredz, ka Latvijā dzīvojošajiem Krievijas pilsoņiem, kuri iepriekš bijuši Latvijas pilsoņi vai nepilsoņi, tāpat kā citiem trešo valstu valtspiederīgajiem, lai saņemtu pastāvīgās uzturēšanās atļauju, ir jāapliecina valsts valodas apguve.

2023. gada laikā publiskajā telpā ir bijušas vairākas diskusijas un raksti par minētajiem Imigrācijas likuma grozījumiem un Krievijas pilsoņu aktivitātēm saistībā ar uzturēšanās tiesību kārtošanu Latvijā. 2023. gada laikā Krievijas pilsoņiem uz kuriem attiecās Imigrācijas likuma grozījumi bija jāpilda valsts valodas prasmes pārbaudes. Iekšlietu ministrija informēja, ka noslēdzoties valsts valodas prasmes pārbaudes pirmajam posmam, kas bija noteikts līdz 2023. 1. septembrim, ticis secināts, ka daļa no personām, kuras ir kārtojušas valsts valodas prasmes pārbaudi, nav spējušas to nokārtot vismaz minimāli nepieciešamajā zināšanu līmenī. No personām, kas valsts valodas prasmes pārbaudi kārtoja aprīlī un maijā, pārbaudi nenokārtoja ap 49% pretendentu, bet jūlijā un augustā - pat ap 80% pretendentu.⁴⁸

Pēc vairāku fizisko personu pieteikuma Satversmes tiesa izskatīja apvienoto lietu "Par Imigrācijas likuma pārejas noteikumu 58. punkta un 2022. gada 22. septembra likuma "Grozījumi Imigrācijas likumā" 5. panta, ciktāl ar to izslēgts Imigrācijas likuma 24. panta pirmās daļas 8. punkts, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam, 91. panta pirmajam teikumam un 96. pantam, kā arī Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 4. protokola 4. pantam" (lieta Nr. 2023-04-0106⁴⁹).⁵⁰ Satversmes tiesa 2024. gada 15. februārī pasludināja spriedumu lietā par pastāvīgās uzturēšanās atļaujām Krievijas Federācijas pilsoņiem, atzīstot, ka Imigrācijas likuma pārejas noteikumu 58. punkts spēkā esošajā redakcijā atbilst Satversmei. Tiesa secināja, ka pēc būtības apstrīdētā norma, skatot to sistēmiski kopsakarā ar citām tiesību normām, sniedz Krievijas Federācijas pilsoņiem reālu iespēju iegūt jaunu tiesisko pamatu, lai turpinātu uzturēties Latvijas teritorijā, ja vien pati persona ir motivēta veikt tam nepieciešamās darbības. Tādējādi šīm personām ir nodrošināta iespēja turpināt uzturēt jau izveidojušās sociālās saiknes.

2024. gada marta sākumā PMLP ir izdevusi pirmos izbraukšanas rīkojumus Krievijas pilsoņiem, kuri nav izpildījuši Imigrācijas likuma grozījumu prasības un nav iesnieguši nekādus dokumentus kādas uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai dzīvošanai Latvijā.

Kopumā 1016 Krievijas pilsoņiem lūgts sniegt skaidrojumu par iemesliem, kāpēc viņi nav izpildījuši Imigrācijas likuma grozījumu prasības un iesnieguši dokumentus kādas uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai dzīvošanai valstī, kā arī lūgts sniegt informāciju par plānoto izceļošanas datumu, ja šiem Krievijas pilsoņiem vairs nav pamata uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai.⁵¹

2023. gadā turpinājās diskusijas par darba spēka trūkumu Latvijas ekonomikā, ko apliecināja arī Finanšu ministra teiktas: *"Latvijā trūkst darbaspēka, un ir pēdējais brīdis politiskajās debatēs risināt šo problēmu. Latvijai jāatver plašāk durvis darbaspēkam no citām valstīm un jākoncentrējas uz "gudru" imigrāciju. Latvijas sabiedrība noveco, un nodarbināto iedzīvotāju skaits valstī ar katru gadu samazinās par*

47 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 185A, 23.09.2022.- [stājās spēkā 24.09.2022.]

48 Vairums Krievijas pilsoņu latviešu valodas pārbaudi nav nokārtojuši. - Pieejams: <https://leta.lv/home/important/6630593D-FA67-43C5-AFA8-47DB735B0A5B/>.

49 Spriedums Latvijas Republikas vārdā. - Rīgā 2024. gada 15.februārī ietā Nr.2023-04-0106. - Pieejams: https://www.satv.tiesa.gov.lv/web/viewer.html?file=https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2023/03/2023-04-0106_Spriedums.pdf#search=.

50 Prasība apliecināt valsts valodas pamatzināšanas šeit dzīvojošajiem Krievijas pilsoņiem atbilst Satversmei. - Pieejams: <https://lvportals.lv/tiesas/360360-prasiba-apliecinat-valsts-valodas-pamatzinasanas-seit-dzivojosajiem-krievijas-pilsoniem-atbilst-satversmei-2024>

51 Ministrs: Ir pēdējais brīdis risināt darbaspēka trūkuma problēmu; jākoncentrējas uz «gudru» imigrāciju. - Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/27.04.2023-ministrs-ir-pedejais-bridis-risinat-darbaspeka-trukuma-problemu-jakoncentrejas-uz-gudru-imigraciju.a506509/>.

*2000–4000. Patlaban situāciju Latvijas darbaspēka tirgū nedaudz stabilizē Latvijā iebraukušie Ukrainas civiliedzīvotāji.*⁵²

Saistībā ar dažādajām diskusijām, 2023. gada vasarā tika organizēta Cilvēkkapitāla attīstības padomes pirmā sēde, kurā ekonomikas ministre Ilze Indriksone, labklājības ministre Evika Siliņa un izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša un attiecīgo ministriju pārstāvji diskutēja par uzņēmēju organizāciju sniegtajiem priekšlikumiem darbaspēka vienkāršotākai piesaistišanai no trešajām valstīm. Sanāksmē tika aicināti piedalīties arī pārstāvji no Ārlietu ministrijas, Iekšlietu ministrijas un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, lai pārrunātu ārvalstu darbaspēka piesaistes problemātiskos jautājumus un potenciālos risinājumus atsevišķu administratīvo procedūru atvieglošanai.

Ekonomikas ministrija ar sadarbības iestādēm un sociālajiem partneriem ir pārrunājusi ārvalstu darbaspēka piesaistes problemātiskos jautājumus un potenciālos risinājumus atsevišķu administratīvo procedūru atvieglošanai. Kā būtiskākos šķēršļus darbaspēka piesaistei no trešajām valstīm uzņēmēju organizāciju pārstāvji minējuši:

- ārzemnieka nodarbināšanai nepieciešamo darba samaksas apmēru vismaz valstī vidējās algas apmērā;
- prasību iesniegt ārzemnieka izglītību/profesionālo pieredzi apliecinošus dokumentus arī gadījumos, ja nodarbinātība plānota nereglamentētā profesijā;
- prasību nogaidīt 10 darbdienu pēc brīvas vakances reģistrēšanas Nodarbinātības valsts aģentūrā;
- rindas un ilgo dokumentu izskatīšanas procesu vēstniecībās un prasību ierasties klātienē;
- rindas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes filiālēs;
- prasību atjaunot ārzemnieka eID karti reizi gadā, pat ja uzturēšanās atļauja iedota uz 5 gadiem;
- neparedzamo termiņu atbilstīgu saņemšanai no valsts drošības iestādēm to valstu pilsoņiem, kuriem veic papildus pārbaudi.⁵³

Līdz 2024. gada sākumam tika veikti grozījumi vairākos Ministru kabineta noteikumos, lai novērstu dažus no Cilvēkkapitāla attīstības padomes pirmajā sēdē minētajiem šķēršļiem - 2023. gada 19. decembrī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 801⁵⁴ un 2024. gada 30. janvārī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 74⁵⁵, kuri paredz, ka nav nepieciešams iesniegt izglītību/pieredzi apliecinošus dokumentus, ja trešās valsts valstspiederīgo plāno nodarbināt profesijās, kas nav reglamentētas Latvijā, kā arī nosakot, ka trešās valsts valstspiederīgais saņem nozarē noteikto vidējo algu.

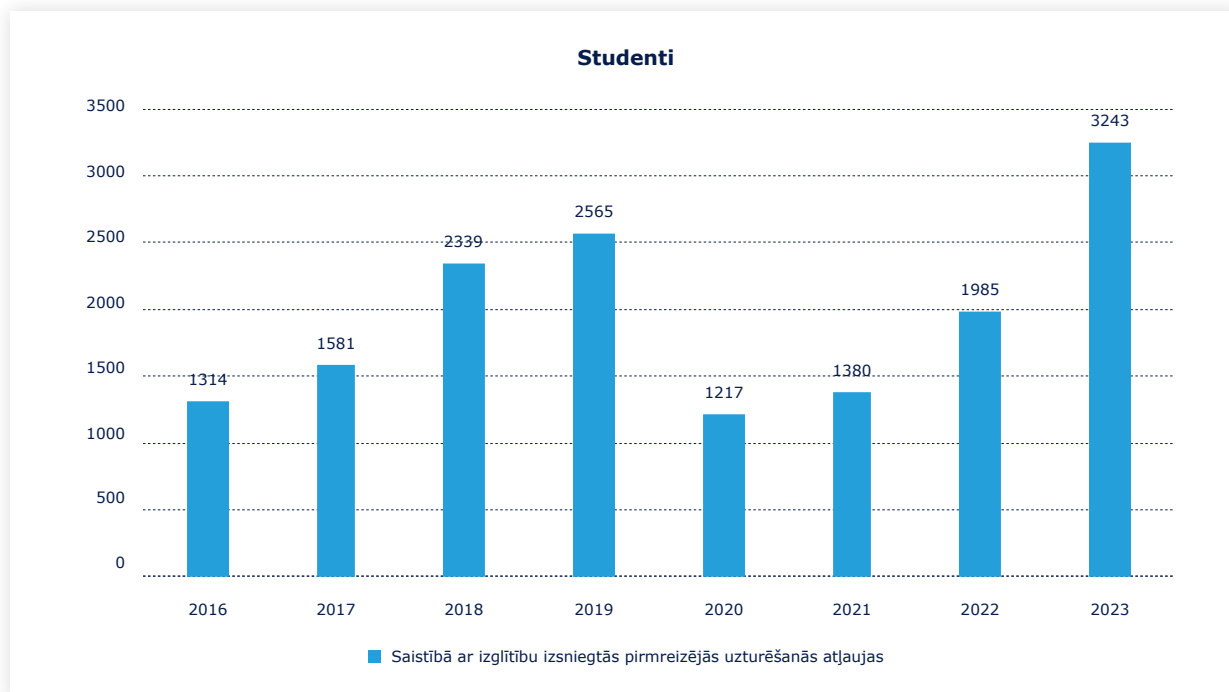
52 Ministrs: Ir pēdējais brīdis risināt darbaspēka trūkuma problēmu; jākoncentrējas uz «gudru» imigrāciju. – Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/27.04.2023-ministrs-ir-pedejais-bridis-risinat-darbaspeka-trukuma-problemu-jakoncentrejas-uz-gudru-imigraciju.a506509/>.

53 Cilvēkkapitāla attīstības padome pārrunā ārvalstu darbaspēka piesaistes problēmjautājumus. – Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/jaunums/cilvekkapitala-attistibas-padome-parruna-arvalstu-darbaspeka-piesaistes-problemjautajumus>.

54 Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra noteikumi Nr. 801 "Grozījums Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"". – Latvijas Vēstnesis Nr. 247, 21.12.2023. – [stājās spēkā 22.12.2023.]

55 Ministru kabineta 2024. gada 30. janvāra noteikumi Nr. 74 "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumos Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu"". – Latvijas Vēstnesis Nr. 27, 07.02.2024. – [stājās spēkā 08.02.2024.]

Studenti un zinātnieki

Saistībā ar izglītību 2023. gadā izsniegtas 3243 pirmreizējās uzturēšanās atļaujas (2022. gadā - 1985), kas ir pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

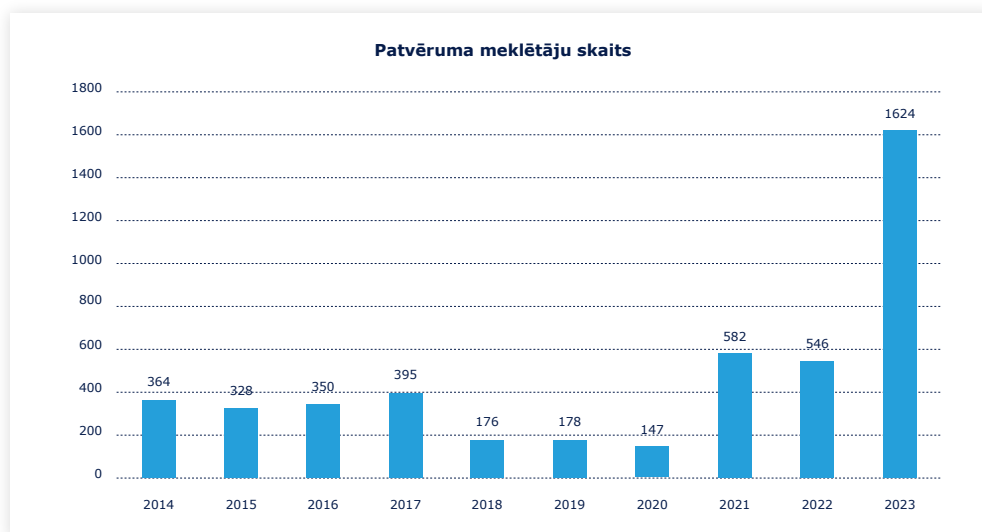
Ģimenes atkalapvienošana

2023. gadā ir nedaudz pieaudzis saistībā ar ģimenes atkalapvienošanu trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegto pirmreizējās uzturēšanās atļauju skaits - 2242 (2022. gadā - 2199).

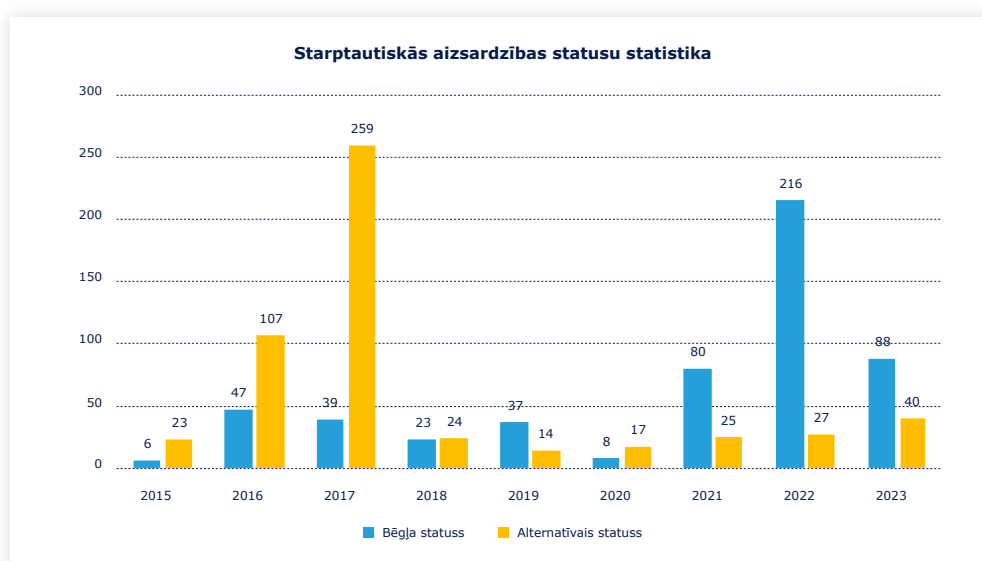

6.

**STARPTAUTISKĀ
AIZSARDZĪBA**

Salīdzinot ar 2022. gadu, patvēruma meklētāju skaits 2023. gadā ir pieaudzis 3 reizes – 1624 (2022. gadā 546) un ir mainījušās dominējošās patvēruma meklētāju izcelsmes valstis – visvairāk patvēruma meklētāji ieradušies no Sīrijas – 348 (2022. gadā - 15), Afganistānas – 307 (2022. gadā - 111), Irānas – 206 (2022. gadā – 58), Indijas – 167 (2022. gadā- 9) un Irākas – 65 (2022. gadā-52).⁵⁶

2023. gadā Latvijā starptautisko aizsardzību saņēmušas 128 personas. Bēgļa statuss ir piešķirts 88 personām, alternatīvais statuss – 40 personām.

Dublinas mehānisma ietvaros uz Latviju 2023. gadā ir pārsūtīti 110 patvēruma meklētāji.

⁵⁶ Datu avots: PMLP.

Pasākumi, lai ieviestu Kopējo Eiropas patvēruma sistēmu

Lai nodrošinātu efektīvāku patvēruma procedūras norisi, ņemot vērā patvēruma meklētāju izcelsmes valstis, piemēram Indija, Pakistāna un citas, biežāk tiek piemērota iesniegumu izskatīšana saīsinātajā kārtībā. Patvēruma pieteicēju iesniegumu izskatīšana saīsinātajā kārtībā tiek piemērota 2023. gada laikā piedzīvotā lielā patvēruma meklētāju skaita dēļ, kas salīdzinājumā ar 2022. gadu ir pieaudzis 3 reizes, bet administratīvā kapacitāte ir palikusi līdzšinējā līmenī⁵⁷.

Gadījumos, kad patvēruma meklētāja lietā esošā informācija liecina, ka tas nav pretrunā ar patvēruma meklētāja procesuālo tiesību ievērošanu, personiskā intervija tiek veikta attālināti.⁵⁸ Attālinātās personiskās intervijas nodrošināšana sekmē patvēruma iesniegumu izskatīšanu Patvēruma likumā noteiktajos termiņos, kā arī efektīvi izmanto administratīvos un finansiālos līdzekļus.

Saistībā ar Dublinas procedūru, uzsākts darbs, lai nodrošinātu, ka atbildes uz *take back* un *take charge* pieprasījumiem var parakstīt elektroniski, deleģējot minēto uzdevumu konkrētam atbildīgajam PMLP Patvēruma lietu nodaļas darbiniekam.⁵⁹

Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju izmitināšana

2023. gada vidū Alūksnes novada Liepnas pagastā tika atklāts jauns patvēruma meklētāju izmitināšanas centrs Liepna. Patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā Liepnā var izmitināt līdz 252 patvēruma meklētājiem. Patvēruma meklētāju izmitināšanas centra Liepna darbību nodrošina PMLP. Mainīgie ģeopolitiskie apstākļi, kā arī Baltkrievijas veiktais hibrīdkarš rada situāciju, ka PMLP ir jānodrošina izmitināšana lielākam patvēruma meklētāju skaitam.

57 nodarbināto skaits, kas iesaistīti patvēruma procedūras nodrošināšanā, nav palielināts.

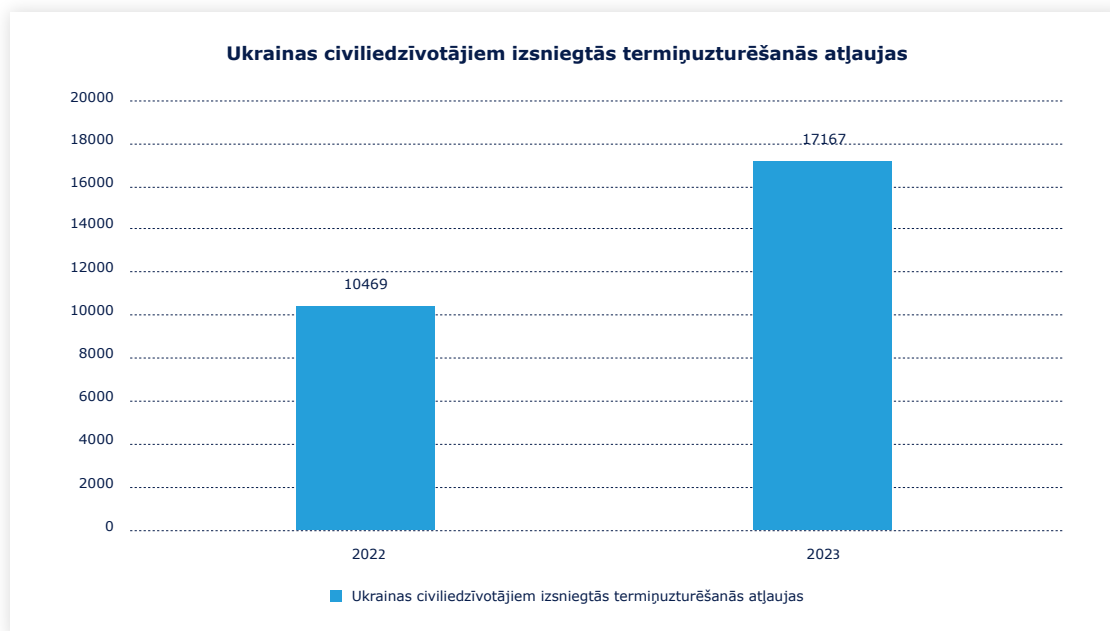
58 Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

59 Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

A stylized map of Europe is centered on the page, rendered in white against a background of orange and yellow wavy patterns. Three leaves are placed on the map: a blue one on the left, a purple one on the right, and a teal one at the bottom left. The number '7.' is printed in a large, dark blue font on the right side of the map.

7.

**PAGaidu AIZSARDZĪBA
UN ATBALSTA PASĀKUMI
PERSONĀM, KAS BĒG NO
KARA UKRAINĀ**

2023. gada 19. decembrī Ministru kabinets apstiprināja pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2024. gadam⁶⁰, kurš nosaka valsts institūciju, pašvaldību, nevalstisko organizāciju un komersantu īstenojamus pasākumus un iesaistāmos resursus, lai nodrošinātu saskaņotu rīcību, sniedzot atbalsta pasākumus Ukrainas civiliedzīvotājiem- gan tiem, kuri jau uzturas Latvijas Republikā, gan tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri, bēgot no kara, vēl ieradīsies Latvijas Republikā 2024. gadā.

2023. gadā Ukrainas civiliedzīvotāju atbalstam veikta virkne pasākumu:

1) Juridiskie grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā:

2022. gada 8. decembrī pieņemti Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā⁶¹, kas nosaka, ka no 2023. gada 1. janvāra tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas piesakās pagaidu aizsardzības statusa saņemšanai Latvijas Republikā un šo statusu apliecinošam dokumentam, tiek izsniegta termiņuzturēšanās atļauja uz diviem gadiem. Tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas pagaidu aizsardzības statusu Latvijas Republikā ir saņēmuši līdz 2022. gada 31. decembrim, izsniegtās ilgtermiņa vīzas un termiņuzturēšanās atļaujas būs derīgas līdz 2024. gada 4. martam, neraugoties uz šajos dokumentos norādīto dokumenta derīguma termiņu.

Dokumenti turpinās būt derīgi Latvijas Republikas teritorijā, bet Ukrainas civiliedzīvotājam būs jāpieprasa jauna termiņuzturēšanās atļauja šādos gadījumos:

- personai nepieciešams ceļot ārpus Latvijas Republikas teritorijas;
- personai izsniegtā vīza vai uzturēšanās atļauja ir pazaudēta vai kļuvusi nederīga, jo sabojāta vai mainījušies tajā norādītie dati;
- personai iepriekš tikusi izsniegta vīza, bet personai nepieciešams saņemt uzturēšanās atļauju, lai izmantotu elektroniskā paraksta iespējas.

60 Likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 240A, 12.12.2022. – [stājās spēkā 13.12.2022.]

61 Likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 240A, 12.12.2022. – [stājās spēkā 13.12.2022.]

2023. gada 23. novembrī tika apstiprināti grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā⁶², kas līdz 2025. gada 4. martam pagarina termiņu, uz kādu turpina būt derīgas Ukrainas civiliedzīvotājiem izsniegtās vīzas un uzturēšanās atļaujas. Likuma grozījumi samazina ar pagaidu aizsardzības statusa noteikšanu saistītās administratīvās formalitātes un samazināt administratīvo slogu.

2) Stipendiju un izglītības atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem:

2023. gada 28. februārī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 78 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem""⁶³, lai turpinātu sniegt atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem līdz 2023. gada 31. decembrim atbilstoši Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma regulējumam, tam paredzot stipendiju fondu līdz 688 000 eiro apmērā. Grozījumi arī paredz atvieglot Ukrainas civiliedzīvotāju stipendiju administrēšanas procesu. Turpmāk Valsts izglītības attīstības aģentūra ar attiecīgo izglītības iestādi vai zinātnisko institūciju slēgs studiju stipendijas izmaksas vai pētniecības stipendijas izmaksas līgumu, studiju stipendiju vai pētniecības stipendiju Ukrainas civiliedzīvotājam izmaksājot reizi mēnesī par kārtējo mēnesi.⁶⁴

2023. gadā tika pieņemti vairāki grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 26. jūlija noteikumos Nr. 488 "Kārtība, kādā nepilngadīgam patvēruma meklētājam nodrošina izglītības ieguves iespējas""⁶⁵, kuri precizē, ka jāturpina nodrošināt atbalstu un finansējumu izglītojamam, kurš ir reģistrēts Valsts izglītības informācijas sistēmā.^{66, 67}

2023. gada 2. maijā tika pieņemti grozījumi Ministru kabineta 2022. gada 29. novembra noteikumos Nr. 752 "Noteikumi par profesionālās kvalifikācijas eksāmenu saturu un norises kārtību""⁶⁸, nosakot, ka eksaminējamam, kas atbilst Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteiktajam Ukrainas civiliedzīvotāja statusam, eksaminācijas institūcija eksāmena norises plānojumā var noteikt atbalsta pasākumu ar eksāmena laika pagarinājumu un iespēju izmantot vārdnīcu, saskaņojot ar Valsts izglītības satura centru vai Latvijas Nacionālo kultūras centru. Grozījumu mērķis bija noteikt atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem profesionālās kvalifikācijas eksāmena norisē.

Valsts izglītības satura centrs sadarbībā ar pašvaldībām 2023. gadā īstenoja divas atbalsta programmas Ukrainas bērniem un jauniešiem: "Atbalsts Ukrainas un Latvijas bērnu un jauniešu nometnēm" un "Neformālās

62 Likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 231, 29.11.2023. – [stājās spēkā 30.11.2023.]

63 Ministru kabineta 2023. gada 28. februāra noteikumi Nr. 78 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 44, 02.03.2023. – [stājās spēkā 03.03.2023.]

64 Studējošajiem un pētniekiem no Ukrainas šogad pieejams atbalsts 688 000 eiro apmērā. – Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/studejosajiem-un-petniekiem-no-ukrainas-sogad-pieejams-atbalsts-688-000-eiro-apmera.a498571/>

65 Ministru kabineta 2023. gada 28. februāra noteikumi Nr. 93 "Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 26. jūlija noteikumos Nr. 488 "Kārtība, kādā nepilngadīgam patvēruma meklētājam nodrošina izglītības ieguves iespējas"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 44, 02.03.2023.– [stājās spēkā 03.03.2023.]

66 pedagogu darba samaksai un mācību līdzekļu iegādei, kā arī 50 % apjomā (12,50 euro) atbalsts individuālā plāna īstenošanai un pedagogu atalgojumam individuālā izglītības programmas apguves plāna izpildei 257 euro apmērā mēnesī,
· mācību līdzekļu nodrošināšanai - 50 euro apmērā mācību gadā,
· ikmēneša stipendijas izmaksai - 15 euro apmērā.
vidējās profesionālās izglītības programmas īstenošanai uz vienu civiliedzīvotāju mēnesī 76,08 euro apmērā, bet izglītības tematiskajā jomā "Mākslas" 108,32 euro apmērā.

67 pedagogu darba samaksai un mācību līdzekļu iegādei, kā arī 50 % apjomā (12,50 euro) atbalsts individuālā plāna īstenošanai un pedagogu atalgojumam individuālā izglītības programmas apguves plāna izpildei 257 euro apmērā mēnesī,
· mācību līdzekļu nodrošināšanai - 50 euro apmērā mācību gadā,
· ikmēneša stipendijas izmaksai - 15 euro apmērā.
vidējās profesionālās izglītības programmas īstenošanai uz vienu civiliedzīvotāju mēnesī 76,08 euro apmērā, bet izglītības tematiskajā jomā "Mākslas" 108,32 euro apmērā.

68 Ministru kabineta 2023. gada 2. maija "Grozījums noteikumi Nr. 212 "Ministru kabineta 2022. gada 29. novembra noteikumos Nr. 752 "Noteikumi par profesionālās kvalifikācijas eksāmenu saturu un norises kārtību"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 85, 03.05.2023. – [stājās spēkā 04.05.2023.]

izglītības pasākumi, tai skaitā latviešu valodas apguve, Ukrainas bērniem un jauniešiem”.⁶⁹ Programmu mērķis bija nodrošināt Ukrainas bērnu psihoemocionālās labbūtības sekmēšanu un socializāciju; stiprināt Ukrainas bērnu etnisko identitāti un kopību ar Latvijā dzīvojošo ukraiņu kopienu; sniegt iespējas veiksmīgi integrēties un iekļauties Latvijas izglītības sistēmā un kultūrvidē; atbalstīt latviešu valodas apguvi.

Izglītības un zinātnes ministrija sadarbībā ar pašvaldībām līdz 2023. gada decembrim ir nodrošinājusi iespēju iegūt pirmsskolas un vispārējo pamata un vidējo izglītību 3740 izglītojamiem ar statusu “Ukrainas civiliedzīvotājs”. Kopumā līdz 2023. gada decembrim iespēja iegūt profesionālo izglītību tika nodrošināta 182 izglītojamiem ar statusu “Ukrainas civiliedzīvotājs”.

3) Nodarbinātības un profesionālās attīstības atbalsts:

Kopš 2022. gada marta Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri Latvijā bija uzsākuši darba tiesiskās attiecības, ir iespēja saņemt Nodarbinātības valsts aģentūras vienreizējo nodarbinātības uzsākšanas pabalstu 500 eiro apmērā un kopš 2022. gada oktobra - arī vienreizējo pašnodarbinātības uzsākšanas pabalstu 500 eiro apmērā.⁷⁰ Kopš 2023. gada abu pabalstu apmērs palielināts līdz 620 eiro⁷¹. No 2024. gada 1. janvāra gan vienreizējā nodarbinātības uzsākšanas pabalsta, gan vienreizējā pašnodarbinātības uzsākšanas pabalsta apmērs ir palielināts līdz 700 eiro⁷².

2023. gada 10. novembrī pēc biedrības “Gribu palīdzēt bēgļiem” uzaicinājuma Valsts darba inspekcijas Klientu apkalpošanas nodaļa novadīja informatīvu tiešsaistes pasākumu Ukrainas civiliedzīvotājiem par nodarbinātību. 2023. gada maija beigās/jūnija sākumā sadarbībā ar Labklājības ministriju, Valsts darba inspekciju, Iekšlietu ministriju, PMLP tika sagatavots informatīvais materiāls trešo valstu valstspiederīgajiem. Tāpat Valsts darba inspekcijas tīmekļvietnē ir ievietota informācija Ukrainas civiliedzīvotājiem par nodarbināšanas prasībām Latvijā ukraiņu valodā. Laika posmā no 2023. gada 1. janvāra līdz 18. decembrim nodarbinātības uzsākšanas pabalstu saņēma 3617 Ukrainas civiliedzīvotāji, bet pašnodarbinātības uzsākšanas pabalstu – 237.

Latvijas darba devēji joprojām aktīvi piedāvā darba vietas Ukrainas civiliedzīvotājiem. No 2023. gada sākuma līdz decembra beigām 533 darba devējs reģistrējis 4920 brīvās darba vietas Ukrainas civiliedzīvotājiem dažādās profesijās: palīgstrādnieks (445 darba vietas), pavārs (314 darba vietas), apkopējs (290 darba vietas), sezonas lauksaimniecības strādnieks (226 darba vietas), kūdras ieguves palīgstrādnieks (178 darba vietas) un citās profesijās (3 467 darba vietas).

2023. gadā Nodarbinātības valsts aģentūras atbalstu saņēma kopumā 8 647 Ukrainas civiliedzīvotāji (no tiem 5 726 sievietes un 2 921 vīrieši); bezdarbnieka statusu ieguva 3 487 Ukrainas civiliedzīvotāji, bet darba meklētāja statusu – 24. 2023. gadā darbā iekārtojušies 1 943 Ukrainas civiliedzīvotāji – bezdarbnieki un darba meklētāji, kuri saņēmuši Nodarbinātības valsts aģentūras atbalstu.

2023. gadā 1 552 Ukrainas civiliedzīvotāji tika iesaistīti aktīvajos nodarbinātības un preventīvajos pasākumos. Visaktīvāk Ukrainas civiliedzīvotāji izmantoja neformālās izglītības ieguves iespēju (485), iespēju mācīties latviešu valodu (411 dalības), saņemt karjeras konsultācijas (758 dalības), apgūt angļu valodu (60 dalības), kā arī piedalījās citos aktīvajos nodarbinātības pasākumos.

69 Avots: Izglītības un zinātnes ministrija.

70 Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums. - Latvijas Vēstnesis Nr. 45A, 04.03.2022. - [stājās spēkā 05.03.2022.]

71 Ministru kabineta 2022. gada 13. decembra noteikumi Nr. 788 “Grozījums Ministru kabineta 2015. gada 24. novembra noteikumos Nr. 656 “Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu” - Latvijas Vēstnesis Nr. 243, 15.12.2022. - [stājās spēkā 01.01.2023.]

72 Ministru kabineta 2023. gada 14. novembra noteikumi Nr. 65 “Grozījums Ministru kabineta 2015. gada 24. novembra noteikumos Nr. 656 “Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu” - Latvijas Vēstnesis Nr. 223, 16.11.2023. - [stājās spēkā 01.01.2024.]

4) Latviešu valodas apguves atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem:

Latviešu valodas aģentūra sniedz arī metodisko atbalstu Latvijas skolu pedagogiem darbā ar jauniebraucēju bērniem no Ukrainas un citām valstīm: organizēti 12 stundu kursi 9 grupām; 18 metodiskās darbnīcas, sniegtas 10 konsultācijas skolu kolektīviem un regulāras individuālās konsultācijas. Lai veiksmīgāk īstenotu LVA piedāvāto programmu „Latviešu valodas apguves programma jauniebraucējiem (70 stundu programma 1.–12. klasei. A0–A1 līmenis)”, izstrādāti papildu mācību materiāli: 2023. gadā izdota darba burtnīca 1.–3. klasei, kas atbilst latviešu valodas prasmes A0 līmenim, respektīvi iesācējiem – Z. Dambe. Pirmais solis. Latviešu valoda jauniebraucējiem.

Atsaucoties uz lielo Ukrainas civiliedzīvotāju pieprasījumu apgūt latviešu valodu, valdība lēma piešķirt finansējumu 4.miljonu EUR apmērā latviešu valodas kursu īstenošanai. Lai īstenotu Ministru kabineta rīkojumā “Par Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2023. gadam” paredzēto – nodrošinātu latviešu valodas mācības Ukrainas civiliedzīvotājiem – valdība 2023. gada 18. aprīlī lēma pārdalīt finansējumu, kas nepārsniedz 4 029 836 EUR ⁷³. Valdības pārdalītais finansējums paredzēts latviešu valodas kursu organizēšanai līdz 2023. gada 31. decembrim, kas ļaus īstenot latviešu valodas mācības aptuveni 5300 Ukrainas civiliedzīvotājiem.

Kopš 2022. gada pavasara līdz 2023. gada nogalei Sabiedrības integrācijas fonds īsteno programmu “Latviešu valodas mācības Ukrainas civiliedzīvotājiem”, divu gadu laikā valodas kursus apmeklēja 9556 cilvēki. 2022. gadā mācības kopā apmeklēja 3 507 personas, savukārt no 2023. gada pavasara līdz 15. decembrim šo iespēju izmantojuši 6049 cilvēki. Bez maksas latviešu valodas mācības tika nodrošinātas visos Latvijas reģionos gan klātienē, gan attālināti, gan arī hibrīda režīmā.⁷⁴

Latviešu valodas aģentūra ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālo atbalstu jau otro gadu organizē latviešu valodas kursus pedagogiem no Ukrainas: 2023. gada pirmajā pusgadā notika kursi A2/B1 valodas prasmes līmeņa apguvei, otrajā pusgadā notiek kursi B1/B2 valodas prasmes līmeņa apguvei. Kursos 2023. gadā mācījās 17 pedagogi.⁷⁵

Eiropas Sociālā fonda projektā „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” tika sniegts atbalsts Ukrainas bērniem un jauniešiem latviešu valodas apguvei mācīšanās grupās 1.–12. klasē. 2022./2023. mācību gadā finansējumu saņēma 43 vispārizglītojošās skolas Latvijā, kurās mācījās Ukrainas civiliedzīvotāji. No 2022. gada marta līdz 2023. gada 31. maijam VISC veidoja datubāzi, kurā tika apkopoti dati par tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuriem ir pedagoģiskā izglītība un kuri bija izteikuši vēlmi strādāt skolās Latvijā. Līdz 2023. gada 31. maijam tika saņemti 384 pieteikumi. 2022./2023. mācību gadā no projekta līdzekļiem tika segtas darba algas izmaksas 39 pedagoga palīgiem/otriem pedagogiem (skolotāji no Ukrainas), kuri strādāja 27 skolās. Pedagoga palīga/otrā pedagoga uzdevums – palīdzēt skolēniem no Ukrainas apgūt, skaidrot un sniegt citu atbalstu dažādu mācību priekšmetu satura izpratnē un apguvē.

5) Sociālais un psiholoģiskais atbalsts:

2023. gada 25. aprīlī Ministru kabinets izdeva rīkojumu Nr. 230 “Grozījums Ministru kabineta 2022. gada 21. decembra rīkojumā Nr. 966 “Par Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2023. gadam””⁷⁶, papildinot to ar jaunu pasākumu “Psiholoģiskā atbalsta kursa sniegšana Ukrainas Valsts robežsardzes dienesta amatpersonām”. Plānots, ka atbalstu varētu saņemt 100 amatpersonas līdz 2023. gada 22. decembrim.

⁷³ Ministru kabineta 2023. gada 18. aprīļa rīkojums Nr. 224 “Par apropriācijas pārdali”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 77, 20.04.2023. – [stājās spēkā 18.04.2023.]

⁷⁴ Divu gadu periodā Sabiedrības integrācijas fonds sniedzis plašu atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijā. – Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/divu-gadu-perioda-sabiedribas-integracijas-fonds-sniedzis-plasu-atbalstu-ukrainas-civiliedzivotajiem-latvija>.

⁷⁵ Avots: Izglītības un zinātnes ministrija.

⁷⁶ Ministru kabineta 2023. gada 25. aprīļa rīkojums Nr. 230 “Grozījums Ministru kabineta 2022. gada 21. decembra rīkojumā Nr. 966 “Par Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2023. gadam”” Latvijas Vēstnesis Nr. 82, 27.04.2023. – [stājās spēkā 25.04.2023.]

Valsts izglītības satura centrs (turpmāk – VISC) sadarbībā ar pašvaldībām 2023. gadā īstenoja divas atbalsta programmas Ukrainas bērniem un jauniešiem: "Atbalsts Ukrainas un Latvijas bērnu un jauniešu nometnēm" un "Neformālās izglītības pasākumi, tai skaitā latviešu valodas apguve, Ukrainas bērniem un jauniešiem".⁷⁷

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2023. gada 23. maija rīkojumu Nr.296⁷⁸, lai nodrošinātu atbalstu Ukrainas nepilngadīgajiem civiliedzīvotājiem dienas un diennakts nometņu organizēšanai, tika plānots nometnēs iesaistīt ~ 8000 Ukrainas un Latvijas bērnu, tam paredzot 1 800 000 euro.

Nometnes tika organizētas ar mērķi nodrošināt atbalstu Ukrainas bērnu un jauniešu socializācijai un psihoemocionālajai labbūtībai, kā arī latviešu valodas praktizēšanai un prasmju pilnveidei, komunicējot un sadarbojoties gan savā starpā, gan ar Latvijas bērniem un jauniešiem daudzveidīgās radošajās norisēs un izglītojošās aktivitātēs kultūrizglītībā, vides izglītībā, tehniskajā jaunradē, sportā, veselīga dzīvesveida un drošības jautājumos.

2023. gadā programmas ietvaros ir notikušas 96 nometnes (65 dienas un 31 diennakts), kopā piedaloties 2862 dalībniekiem, no kuriem 1342 (no tiem 151 bērns nav reģistrēts Latvijas izglītības iestādēs) ir Ukrainas bērni un jaunieši. Izlietotais finansējums: 831 062 euro.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2023.gada 25.aprīļa rīkojumu Nr.232⁷⁹, lai nodrošinātu Ukrainas bērniem neformālās izglītības pasākumus, t.sk. latviešu valodas apguvi, tika plānots atbalsts 1 050 000 euro apmērā, vienam bērnam paredzot 297 euro.

Mērķis:

- nodrošināt Ukrainas bērnu psihoemocionālās labbūtības sekmēšanu un socializāciju,
- stiprināt Ukrainas bērnu etnisko identitāti un kopību ar Latvijā dzīvojošo ukraiņu kopienu,
- sniegt iespējas veiksmīgi integrēties un iekļauties Latvijas izglītības sistēmā un kultūrvidē,
- atbalstīt latviešu valodas apguvi.

Atbalsta programmas īstenošanas gaitā pašvaldības sadarbībā ar pakalpojuma sniedzējiem nodrošināja Ukrainas bērnu dalību daudzveidīgos kultūras un sporta notikumos, apmeklējot kultūras vietas un iestādes, darbojoties radošajās aktivitātēs un vienlaikus praktizējot un nostiprinot latviešu valodas lietošanas prasmes.

Pēc pašvaldību sniegtajām atskaitēm programmā no jūnija līdz decembrim iesaistījās 1257 Ukrainas bērni un jaunieši vecumā no 5 līdz 18 gadiem. Visvairāk piedalījušies bērni vecumā no 7 līdz 15 gadiem (~ 64% no kopējā skaita). Izlietotais finansējums: 236 790 euro.

2023./2024. mācību gada 1. semestrī (no augusta līdz novembrim) ESF projektā „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” tika plānots sniegt atbalstu 6179 skolēniem (no tiem 2178 skolēniem no Ukrainas) latviešu valodas apguvei, pārejot uz mācībām valsts valodā. Piešķirtais finansējuma apjoms – 532 225,62 euro. Atbalsts tika sniegts divos virzienos: pedagoga palīga/otrā pedagoga nodrošināšana un adaptācijas nometņu organizēšana.

77 Avots: Izglītības un zinātnes ministrija.

78 Ministru kabineta 2023. gada 23. maija rīkojums Nr. 296 ["Par apropriācijas pārdali no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai" uz Izglītības un zinātnes ministrijas budžetu"](#). - Latvijas Vēstnesis nr. 100, 25.05.2023. – [stājās spēkā 23.05.2023.]

79 Ministru 2023. gada 25. aprīļa kabineta rīkojums Nr. 232 ["Par apropriācijas pārdali no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai" uz Izglītības un zinātnes ministrijas budžetu"](#). - Latvijas Vēstnesis nr. 82, 27.04.2023. – [stājās spēkā 25.04.2023.]

Adaptācijas nometnes ir atbalsta pasākums, kas augusta pēdējās divās nedēļās un/vai skolēnu rudens brīvlaikā skolas vidē nodrošināja iespēju izglītojamajiem, tai skaitā Ukrainas bērniem, ar nepietiekamām latviešu valodas zināšanām apgūt valodas prasmes, izmantojot formālās un neformālās izglītības elementus. Mācības notika dienas nometnes veidā, paredzot valodas apguves nodarbības pirmajā dienas daļā un neformālās izglītības aktivitātes otrajā dienas daļā, nosakot optimālu dienas plānojumu atbilstoši izglītojamo vecumposmam.

2023. gada augustā atbalsta pasākumu "Adaptācijas nometne (LAT)" īstenoja 13 izglītības iestādēs 9 pašvaldībās, savukārt 2023. gada oktobrī - 13 izglītības iestādēs 7 pašvaldībās, nometnēs piedalījušies arī skolēni no Ukrainas. Finansējums piešķirts nometņu ēdināšanas pakalpojumiem un pedagogu darba samaksai. Kopējais piešķirtais finansējums adaptācijas nometnēm augustā un skolēnu rudens brīvlaikā: ēdināšanas izmaksas – 32745 euro un personāla izmaksas – 85199,1 euro.

Lai nodrošinātu atbalstu Ukrainas civiliedzīvotāju bērnu un jauniešu neformālās izglītības pasākumiem, latviešu valodas apguvei, mazinātu kara izraisīto psihoemocionālo spriedzi un palīdzētu veiksmīgāk integrēties un iekļauties Latvijas izglītības sistēmā un kultūrvidē, valdība nodrošinājusi finansējumu 780 tūkstošus eiro līdz 2024. gada 31.decembrim. To paredz Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotais rīkojums par apropriācijas pārdali⁸⁰, kas 2024. gada 12. martā, apstiprināts valdībā. Plānotais atbalsts īpaši nepieciešams tiem ukraiņu bērniem, pusaudžiem un jauniešiem, kuri mācās attālināti Ukrainas izglītības iestādēs un kuru komunikācija ar vienaudžiem Latvijā ir ierobežota, kā arī tiem skolēniem, kuri vienlaikus mācās gan Latvijas, gan Ukrainas izglītības iestādēs un izjūt pārslodzi.⁸¹

Ministru kabineta sēdē 2024. gada 26.martā atbalstīts Kultūras ministrijas priekšlikums budžeta pārdales rezultātā piešķirt Sabiedrības integrācijas fondam 4 443 120 eiro⁸², lai nodrošinātu kultūrorientācijas kursus un iekļaušanās pasākumus Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri uzturas Latvijā. Līdzekļu pārdales notiek saskaņā ar aizvadītā gada decembrī valdības apstiprināto Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem 2024. gadam.

Bezmaksas kultūrorientācijas kursu un iekļaušanās pasākumu nodrošināšanai Sabiedrības integrācijas fonds, tāpat kā pagājušajā gadā, sludinās atklātu projektu konkursu ar mērķi atlasīt atbilstošus pieteikumus, kuru īstenošana sniegs būtisku ieguldījumu un nodrošinās Ukrainas civiliedzīvotājiem kursu un pasākumu pieejamību visos Latvijas reģionos, iespējami tuvu viņu dzīvesvietām.

EMT nacionālais ziņojums pētījumam: Pagaidu aizsardzības direktīvas piemērošana: izaicinājumi un labā prakse 2023. gadā

Nacionālajā ziņojumā Eiropas migrācijas tīkla (EMT) izpēti darbam "[Pagaidu aizsardzības direktīvas piemērošana: izaicinājumi un labā prakse](#)" ir iespējams iepazīties ar būtiskākajām izmaiņām normatīvajos aktos, izaicinājumiem un to risināšanas piemēriem, kā arī labajām praksēm, apskatot juridisko, izglītības, nodarbinātības, veselības un sociālās labklājības jomu laika periodā no 2023. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 1. jūlijam Latvijā.

80 Ministru kabineta 2024. gada 12. marta rīkojums Nr. 175 "Par apropriācijas pārdali no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai". - Latvijas Vēstnesis Nr. 52, 13.03.2024. - [stājās spēkā 12.03.2024.]

81 Ukrainas bērniem un jauniešiem Latvijā nodrošina neformālās izglītības un latviešu valodas mācību iespējas. - Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/ukrainas-berniem-un-jauniesiem-latvija-nodrosina-neformalas-izglitiba-un-latviesu-valodas-macibu-iespejas>

82 Ministru kabineta 2024. gada 28. marta rīkojums Nr. 217 "Par apropriācijas pārdali no valsts budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai" uz Sabiedrības integrācijas fonda budžetu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 64, 02.04.2024. - [stājās spēkā 28.03.2024.]

8.

**NEPILNGADĪGAS
PERSONAS UN CITAS
ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS
GRUPAS**

2023. gadā Latvijā tika konstatētas 17⁸³ nepilngadīgas personas bez pavadības un 15 no tām pieprasīja patvērumu Latvijā.

2023. gada 8. martā tika pieņemti Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā⁸⁴, kas nosaka aizbildņiem obligātu pienākumu apgūt valsts apmaksātu mācību programmu, lai veicinātu aizbildņu prasmes, zināšanas bērnu aprūpē, kas palīdzētu labāk izprast bērnu. Tāpat, ņemot vērā, ka ne vienmēr jaunieši, sasniedzot pilngadību, ir gatavi uzsākt patstāvīgu dzīvi likums paredz precizēt nosacījumus, kādos gadījumos ārpusģimenes aprūpē esošam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas turpināma bērna uzturēšanās ārpusģimenes aprūpē, lai bērni sasniedzot pilngadību, justos drošāk, varētu būt pārliecinātāki par savu nākotni.⁸⁵

2023. gada 20. aprīlī tika apstiprināti grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā⁸⁶, ar ko tiek nostiprināts "Bērna mājas" starpinstitutionālais modelis un precizētas prasības viesģimenes statusa iegūšanai. "Bērna māja" ir izveidota kā mehānisms vardarbībā cietuša bērna un viņa nevardarbīgo radnieku atbalstam. Tās mērķis ir sniegt starpinstitutionālu atbalstu cietušajiem, kā arī nodrošināt kriminālprocesuālās darbības vienviet.

2023. gada 24. oktobrī tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr. 608 "Kārtība, kādā tiek īstenota starpinstitutionālās sadarbības programma "Bērna māja""⁸⁷, kuru mērķis ir noteikt kārtību, kādā tiek organizēta starpinstitutionālās sadarbības programmas "Bērna māja" īstenošana, sniegti pakalpojumi un veiktas starpinstitutionālās sadarbības procedūras, kā arī noteikt personas datu apstrādes apjomu un kārtību.

2023. gada 21. martā, tika apstiprināts Iekšlietu ministrijas izstrādātais "Bērnu noziedzības novēršanas un bērnu aizsardzības pret noziedzīgu nodarījumu plāns 2023.–2024. gadam"⁸⁸, nosakot Iekšlietu ministriju par atbildīgo institūciju plāna īstenošanā un uzdevumu izpildes koordinēšanā. Plāna mērķis ir noteikt īstermiņā veicamos pasākumus, lai sekmētu bērnu noziedzības mazināšanos, mazinot riska faktorus, kas saistīti ar bērna delinkventu uzvedību, kā arī uzlabot bērnu drošību, aizsargājot tos no veselības un dzīvības apdraudējuma.

83 Avots: PMLP un VRS.

84 Likums "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 57A, 21.03.2023. – [stājās spēkā 01.04.2023.]

85 Tiesību akta projekta "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" anotācija. – Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/1E3751E3F02AD6AFC225894A002D0E2E?OpenDocument>.

86 Likums "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 84A, 02.05.2023. – [stājās spēkā 16.05.2023.]

87 Ministru kabineta 2023. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 608 "Kārtība, kādā tiek īstenota starpinstitutionālās sadarbības programma "Bērna māja"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 211, 31.10.2023. – [stājās spēkā 01.11.2023.]
Ministru kabineta 2023. gada 22. marta rīkojums Nr. 156 "Par Bērnu noziedzības novēršanas un bērnu aizsardzības pret noziedzīgu nodarījumu plānu 2023.–2024. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 60, 24.03.2023. – [stājās spēkā 22.03.2023.]

88 Ministru kabineta 2023. gada 22. marta rīkojums Nr. 156 "Par Bērnu noziedzības novēršanas un bērnu aizsardzības pret noziedzīgu nodarījumu plānu 2023.–2024. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 60, 24.03.2023. – [stājās spēkā 22.03.2023.]

9.

INTEGRĀCIJA

Integrācijas politika Latvijā ir Kultūras ministrijas pārziņā. Šīs politikas īstenošanā ir iesaistītas arī Izglītības un zinātnes ministrija, Kultūras ministrija, Ārlietu ministrija, Labklājības ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Iekšlietu ministrija, Sabiedrības integrācijas fonds un nevalstiskās organizācijas.

Ar Kultūras ministrijas 2023. gada 25. maija rīkojumu Nr. 2.5-1-96 „Par darba grupas izveidi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2024.-2027. gadam projekta izstrādei” Plāna izstrādi nodrošināja starpinstitucionāla darba grupa sadarbībā ar institūcijām un organizācijām⁸⁹, kas sniedza priekšlikumus plāna pasākumiem.

Domnīca PROVIDUS, sadarbībā ar jauniebraucēju organizācijām un pašvaldībām, kas piedalās projektā MILE (*Migrant Integration through Locally- Designed Experiences*), sagavatoja rīcībpolitikas analīzi, kur apkopota vietējā pieredze un jaunākie pētījumi par jauniebraucēju iekļaušanos politikas veidošanā. Publikācijas⁹⁰ var kalpot kā ceļveži politikas veidotājiem, nevalstiskajām organizācijām, integrācijas ekspertiem, praktiķiem un pētniekiem, kas ir ieinteresēti jauniebraucēju iekļaušanās un politiskās līdzdalības veicināšanā vietējā, nacionālā vai ES līmenī. Sniedzot ilgtspējīgus risinājumus, kā arī politikas ieteikumus, atsaucoties uz esošo labo praksi un iniciatīvām, publikācijās aplūkota ne tikai pašvaldību, bet arī jauniebraucēju organizāciju loma un nozīme un ieinteresēto pušu sadarbības priekšrocības, ES finansējuma ietekme.

Integrācijas veicināšana sociāli ekonomiskajai līdzdalībai

Praktiskus pasākumus trešo valstu valstspiederīgo integrācijā 2023. gadā īstenojušas Sabiedrības integrācijas fonds un nevalstiskās organizācijas, izmantojot PMIF finansējumu.

Ar 2023. gada 2. janvāri Sabiedrības integrācijas fonds uzsāka jauna pakalpojuma attīstīšanu - Vienas pieturas aģentūra ārzemniekiem. Vienas pieturas aģentūras mērķis ir vienuviet nodrošināt informatīvo atbalstu un pakalpojumus trešo valstu valstspiederīgajiem un starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, kas nepieciešami pārceļoties uz dzīvi Latvijā personu veiksmīgai sociālekonomiskai iekļaušanai.

No 2023. gada sākuma līdz 2024. gada janvārim kopumā Vienas pieturas aģentūras klienti saņēmuši 4140 individuālās konsultācijas un 319 reizes klientiem nodrošināts tulkošanas pakalpojums. Individuālās konsultācijas izmantojuši Ukrainas, Indijas, Krievijas, Baltkrievijas, Marokas u.c. trešo valstu valstspiederīgie. Visbiežāk konsultāciju temati saistīti ar informācijas iegūšanu par uzturēšanās atļauju un pilsonības kārtošanu, ģimenes apvienošanu, nodarbinātības iespējām un latviešu valodas kursu pieejamību.

89 Darba grupas sastāvā bija iekļauti Valsts kancelejas, Kultūras ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Labklājības ministrijas, Ārlietu ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Aizsardzības ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Nodarbinātības valsts aģentūras, Sabiedrības integrācijas fonda, Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vēstnesis”, Valsts izglītības satura centra, Latvijas Pašvaldību savienības, Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras, Latviešu valodas aģentūras, Izglītības kvalitātes valsts dienesta, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes, biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse” un biedrības „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” pārstāvji.

90 Rīcībpolitikas analīze par jauniebraucēju iekļaušanos lēmumu pieņemšanas procesā un pašvaldību lomu. – Pieejams: <https://providus.lv/wp-content/uploads/2023/06/MILE-Policy-Brief-1.pdf>; Rīcībpolitikas analīze par jauniebraucēju iekļaušanos lēmumu pieņemšanas procesā un jauniebraucēju organizāciju lomu. – Pieejams: <https://providus.lv/wp-content/uploads/2023/06/MILE-Policy-Brief-2.pdf>; Rīcībpolitikas analīze par resursu piesaisti, lai veicinātu jauniebraucēju politisko iekļaušanos. – Pieejams: <https://providus.lv/wp-content/uploads/2023/06/MILE-Policy-Brief-3.pdf>; Rīcībpolitikas analīze par politisko līdzdalības struktūru pieejamību jauniebraucējiem. – Pieejams: <https://providus.lv/wp-content/uploads/2023/06/MILE-Policy-Brief-4.pdf>; Rīcībpolitikas analīze par jauniebraucēju iekļaušanos ar daudzveidību saistītu lēmumu pieņemšanā. – Pieejams: <https://providus.lv/wp-content/uploads/2023/06/MILE-Policy-Brief-5.pdf>.

2023. gada sākumā Vienas pieturas aģentūra uzsāka darbu Rīgā un nepilna gada laikā ir atvērtas 3 reģionālās filiāles: Liepājā, Jelgavā un Daugavpilī. Drīzumā darbu uzsāks vēl viena reģionālā filiāle Valmierā. Aģentūra piedāvā visplašāko informācijas klāstu un praktisko atbalstu atbilstoši mērķa grupas vajadzībām un problēmām klātienē un tiešsaistes konsultācijās. Vienas pieturas aģentūra klientu konsultanti informāciju sniedz latviešu, krievu un angļu valodās, savukārt gadījumos, ja klients saziņā lieto citu valodu, piesaista tulku. Situācijas, kurās nepieciešama citu speciālistu iesaiste (ieceļošana Latvijas teritorijā, bezdarbs, šķēršļi, kas liedz saņemt publiskos pakalpojumus, u.c.), risināšanai piesaista pārmaiņu aģentu, kurš ar klientu individuāli strādā ilgtermiņā.

Papildu individuālām konsultācijām, aģentūra nodrošina tulkošanas pakalpojumus, juridisko palīdzību un drīzumā būs pieejamas arī psihologa un psihoterapeita konsultācijas. Visi mērķa grupai nepieciešamie pakalpojumi pieejami vienuviet Vienas pieturas aģentūrā.⁹¹

No 2023. gada latviešu valodas mācības un kultūrorientācijas kursi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem vairs netiek nodrošināti atsevišķi. Tie ir pieejami trešo valstu pilsoņiem un starptautiskās aizsardzības saņēmējiem kopā.

Nodibinājums "Caritas Latvija" kopš 2022. gada 1. februāra līdz 2023. gada 30. novembrim Latvijā sniedza sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu patvēruma meklētājiem un personām, kurām ir piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss. Šis pakalpojums tika sniegts Sabiedrības integrācijas fonda īstenotā Eiropas Sociālā fonda projekta "Dažādības veicināšana" ietvaros. 2023. gada 11 mēnešos atbalsts tika sniegts 616 personām. Kopš 2023. gada 1. septembra "Caritas Latvija" sniedza pakalpojumu arī Alūksnes novada Liepnas patvēruma meklētāju centrā. Trīs mēnešu laikā – no 1. septembra līdz 30. novembrim Liepnā sociālo pakalpojumu saņēma 66 personas.⁹²

Sabiedrības integrācijas fonda Vienas pieturas aģentūra no 2023. gada decembra nodrošina sociālā darbinieka un sociālā mentora atbalstu patvēruma meklētājiem un starptautiskās aizsardzības saņēmējiem. Vienas pieturas aģentūra ar Eiropas Sociālā fonda (ESF+) finansējumu uzsākusi īstenot projektu "Sociālā darbinieka un sociālā mentora atbalsts patvēruma meklētājiem un starptautiskās aizsardzības saņēmējiem". Projekta mērķis ir nodrošināt sociālā darbinieka un sociālā mentora atbalsta pakalpojumu īstenošanu patvēruma meklētājiem un starptautiskās aizsardzības saņēmējiem. Sociālā atbalsta pakalpojuma mērķis ir veicināt mērķa grupas pamattiesību īstenošanu, piekļuvi publiskajiem un privātajiem pakalpojumiem, izstrādājot klienta individuālo sociālekonomisko iekļaušanās plānu, kas balstīts uz klienta vajadzībām, individuālo problēmsituāciju, tai skaitā, ievērojot klienta pašnoteikšanos plānā paredzēto mērķu sasniegšanā. Sociālā atbalsta pakalpojumu ieviešanas mērķa grupa saņems praktisku palīdzību un atbalstu ikdienas dzīves situācijās, primāri saņemot atbalstu patvēruma meklētāju izmitināšanas centros "Mucenieki" un "Liepna". Pakalpojums būs pieejams arī ārpus patvēruma meklētāju izmitināšanas centriem, ja persona tajos nedzīvo vai būs zudis juridiskais pamats, lai tur uzturētos (piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss). Izvērtējot situāciju, sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojums var tikt nodrošināts, veicot izbraukumus uz klienta dzīvesvietu un/ vai valsts vai pašvaldības iestādēm.⁹³

91 Vienas pieturas aģentūras pirmajā darbības gadā sniegtas vairāk nekā 4000 individuālās konsultācijas. – Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/vienas-pieturas-agenturas-pirmaja-darbibas-gada-sniegtas-vairak-neka-4000-individualas-konsultacijas>.

92 Ziņojums par sociālo darbinieku un sociālo mentoru pakalpojuma (sociālais pakalpojums) sniegšanu periodā no 2022.gada 1.februāra līdz 2023. gada 30. novembrim. – Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/5985/download?attachment>.

93 Vienas pieturas aģentūra turpmāk nodrošinās sociālā darbinieka un sociālā mentora atbalstu patvēruma meklētājiem un starptautiskās aizsardzības saņēmējiem. – Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/vienas-pieturas-agentura-turpmak-nodrosinas-sociala-darbinieka-un-sociala-mentora-atbalstu-patveruma-mekletajiem-un-starptautiskas-aizsardzibas-sanemejiem>.

2023. gadā ar PMIF atbalstu tika nodrošināti dažādu līmeņu bezmaksas latviešu valodas kursi un latviešu sarunvalodas klubiņi fonda mērķa grupai. Četrus apstiprināto projektu ietvaros mācības 26 latviešu valodas kursu grupās uzsākuši 407 trešo valstu valstspiederīgie. Mērķa grupas pārstāvjiem tika nodrošināta dalība četros latviešu valodas klubiņos.

Latviešu valodas aģentūra īsteno projektu „Latviešu valodas apguve, lai sekmētu trešo valstu pilsoņu iekļaušanos darba tirgū 4” (Eiropas Savienības Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2021.–2027. gada plānošanas periods; projekta īstenošanas laiks – 01.08.2023.–31.07.2026.). Tā mērķis ir nodrošināt mūsdienīgu un daudzveidīgu trešo valstu pilsoņu latviešu valodas apguvi turpmākajai izglītībai, ikdienas saskarsmei un darba tirgus vajadzībām. Projektā tiek organizēti latviešu valodas kursi visos valodas prasmju līmeņos kopskaitā vismaz 500 trešo valstu valstspiederīgajiem. Valodas kursi tiek rīkoti ne tikai Rīgā, bet arī reģionos (pēc pieprasījuma). Kursu noslēgumā 330 personām tiks sniegta iespēja bez maksas kārtot valsts valodas prasmes pārbaudi. 2023. gadā valodu apgūst 156 trešo valstu pilsoņi 9 grupās Latvijā.

Integrācija darba tirgū

2023. gadā Nodarbinātības valsts aģentūrā tika reģistrētas (piešķirts bezdarbnieka vai darba meklētāja statuss) 74 personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu. 12 personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu saņēmušas karjeras konsultācijas un 17 personas tika iesaistītas aktīvajos nodarbinātības un preventīvajos pasākumos: apmācībās tiešsaistes kursu platformās (1 personai 3 programmas), algoti pagaidu sabiedriskajos darbos (1), attālinātajā apmācībā Google programmās (1), konkurētspējas paaugstināšanas pasākumos (2), e-karjeras pašizpēte (2). Valsts valodasursos iesaistītas 11 personas un divas personas saņēmušas atbalstu komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai.

2023. gada laikā Nodarbinātības valsts aģentūra turpināja konsultāciju sniegšanu klātienē un attālināti e-pasta vēstulēs, telefoniski un attālināto videokonferenču veidā, kā arī noorganizēja vienu ievaldekciju “Darba tirgus Latvijā”.

2023. gadā 41 personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu iekārtojušās darbā.

Nemot vērā, ka 2023. gadā atvērts jauns patvēruma meklētāju izmitināšanas centrs Alūksnes novada Liepnā, divi Nodarbinātības valsts aģentūras Balvu filiāles Alūksnes klientu apkalpošanas centra darbinieki apmācīti darbam ar personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu.

Biedrība “Patvērums “Drošā māja”” 2020. gada novembrī uzsāka Erasmus+ projektu “HERE – Social Economy of Proximity”⁹⁴, kurš noslēdzās 2023. gadā. Projekts bija paredzēts viegli ievainojamām mērķa grupām – jauniešiem, sievietēm, senioriem, migrantiem, bēgļiem un citiem. Projekts īstenots 6 reģionos, 3 valstīs (Spānijā, Itālijā un Latvijā). Reģioni atšķiras pēc izmēra, atrašanās vietas (piepilsētā vai lauku reģioni), kā arī pēc iedzīvotāju skaita. Projekta ietvaros ir izstrādāta Uzņēmējdarbības rokasgrāmata, veidota “MOOC” mācību programma tiešsaistē un “Biznesa inkubatorā” vairāk nekā 30 pretendentiem sniegts profesionāls atbalsts savu uzņēmējdarbības ideju īstenošanai un uzsākšanai.

94 HERE - SOCIAL ECONOMY OF PROXIMITY. – Pieejams: <https://www.patverums-dm.lv/lv/here---social-economy-of-proximity>.

Pamata pakalpojumi

2022. gada 3. martā tika pieņemti Grozījumi Valsts sociālo pabalstu likumā⁹⁵, kuru 36. pārejas punkts stājās spēkā 2023. gada 1.jūlijā. Grozījumu mērķis bija noteikt tiesības uz visiem valsts sociālajiem pabalstiem tāpat kā ikvienai Latvijā pastāvīgi dzīvojošai personai, personām un viņu ģimenes locekļiem, kuras uzturas un dzīvo Latvijā, pamatojoties uz tām izsniegto termiņuzturēšanās atļauju un kurām Latvijā piešķirts alternatīvais statuss.

2023. gada 24. janvārī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 31 "Kārtība, kādā izglītojamie atbrīvojami no noteiktajiem valsts pārbaudījumiem"⁹⁶, kuri nosaka kārtību, kādā izglītojamais, kurš ir patvēruma meklētājs, bēglis vai alternatīvā statusa ieguvējs ir atbrīvojams no valsts pārbaudījumiem ar izglītības un zinātnes ministra lēmumu, pamatojoties uz izglītojamā vai viņa likumiskā pārstāvja iesniegumu par atbrīvojumu no valsts pārbaudījumiem veselības stāvokļa vai citu attaisnojošu iemeslu dēļ.

2023. gada 8. martā tika pieņemti Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā⁹⁷, kuri nosaka garantēto minimālo ienākumu (turpmāk – GMI) sliekšni, trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni, precizēt mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanas kritērijus, noteikt koeficientus garantēto minimālo ienākumu sliekšņu summai mājokļa pabalsta apmēra aprēķināšanai dažādiem mājsaimniecību veidiem, noteikt valsts līdzfinansējumu pašvaldībām mājokļa pabalsta izmaksu nodrošināšanai. Grozījumus izstrādāja, pamatojoties uz 2020. gada 25. jūnija Latvijas Republikas Satversmes tiesas spriedumu lietā Nr. 2019-24-03 "Par Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr.913 "Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni" 2. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam".⁹⁸

Nediskriminācija

2023. gada 13. aprīlī Ministru kabinets apstiprināja Plānu rasisma un antisemitisma mazināšanai 2023. gadam⁹⁹, par kura koordinējošo institūciju īstenošanā ir noteikta Kultūras ministrija, bet par līdzatbildīgajām institūcijām – Ārlietu ministrija, Iekšlietu ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Labklājības ministrija, Tieslietu ministrija un Sabiedrības integrācijas fonds. Plāna mērķis ir veicināt rasisma un antisemitisma izpausmju mazināšanu, īstenojot Plānā noteiktos pasākumus saskaņā ar Eiropas Komisijas paziņojumos iekļautajām rekomendācijām un ņemot vērā valstī pieejamos resursus.

95 [Valsts sociālo pabalstu likuma](#) pārejas noteikumu 36.punkts. - Latvijas Vēstnesis Nr. 52, 15.03.2022. – [stājās spēkā 29.03.2022.]

96 Ministru kabineta 2023. gada 24. janvāra noteikumi Nr. 31 "[Kārtība, kādā izglītojamie atbrīvojami no noteiktajiem valsts pārbaudījumiem](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 19, 26.01.2023. – [stājās spēkā 27.01.2023.]

97 Likums "[Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 57A, 21.03.2023. – [stājās spēkā 01.06.2023.]

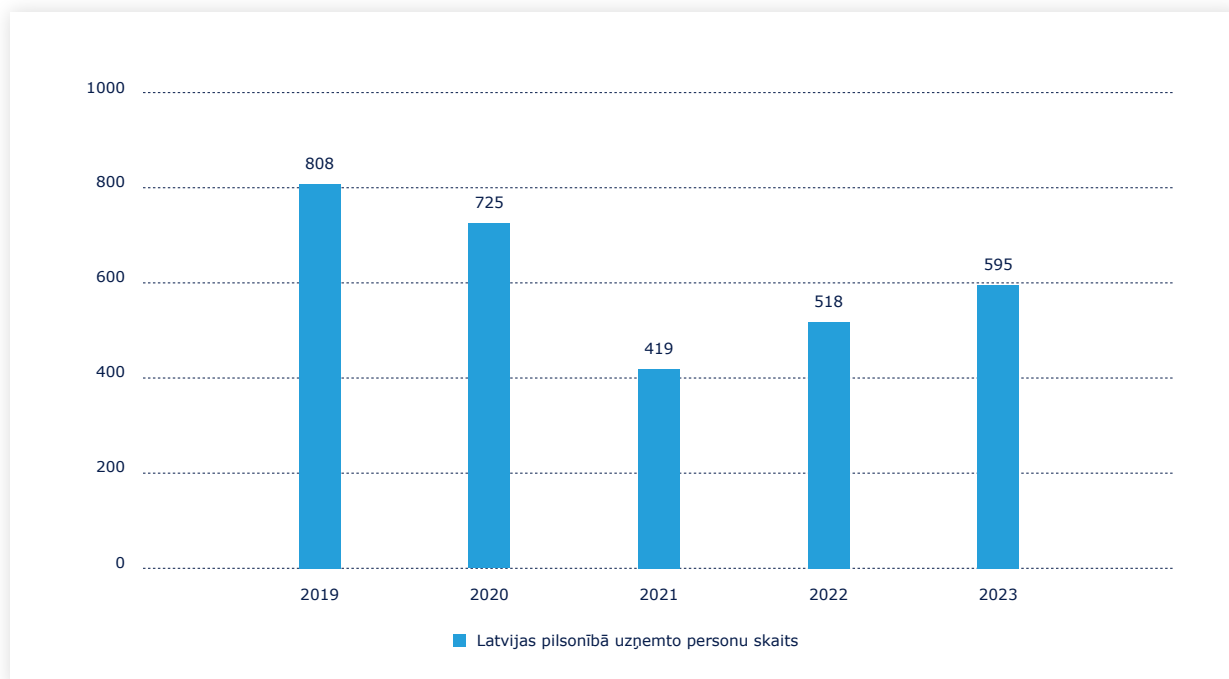
98 2020. gada 25. jūnija Latvijas Republikas Satversmes tiesas spriedums lietā Nr. 2019-24-03 "Par Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr.913 "Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni" 2. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam". - Pieejams: <https://www.satv.tiesa.gov.lv/cases/?case-filter-years=&case-filter-status=&case-filter-types=&case-filter-result=&searchtext=2019-24-03> Ministru kabineta 2023. gada 13. aprīļa rīkojums Nr. 209 "Plāns rasisma un antisemitisma mazināšanai 2023. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 74, 17.04.2023. – [stājās spēkā 13.04.2023.]

99 Ministru kabineta 2023. gada 13. aprīļa rīkojums Nr. 209 "Plāns rasisma un antisemitisma mazināšanai 2023. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 74, 17.04.2023. – [stājās spēkā 13.04.2023.]

A stylized white map of Latvia is centered on a purple background. Three autumn leaves are placed on the map: a blue one on the left, a teal one on the right, and an orange one at the bottom left. The number '10.' is printed in a large, bold, dark blue font on the right side of the map.

10.

**PILSONĪBA UN
NATURALIZĀCIJA**

Salīdzinājumā ar 2022. gadu naturalizācijas kārtībā Latvijas pilsonībā uzņemto personu skaits ir palielinājies – 595 (2022. gadā – 518).¹⁰⁰ Līdzīgi kā 2022. gadā lielāko pilsonību ieguvušo personu īpatsvaru veido Latvijas nepilsoņi – 73,7%. Starp Latvijas pilsonību ieguvušajiem 154 personas ir trešo valstu valstspiederīgie.

2023. gada 7. martā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 98 "Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmas noteikumi"¹⁰¹, kas nosaka Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmā (turpmāk – sistēma) iekļaujamo ziņu apjomu, iekļaušanas un dzēšanas kārtību un glabāšanas termiņus, kā arī institūcijas, kurām piešķirama piekļuve informācijas sistēmā iekļautajām ziņām, un apjomu, kādā tā piešķirama. Sistēma ir valsts informācijas sistēma, kurā iekļauj ziņas par personām, attiecībā uz kurām tiek lemts par Latvijas pilsonības iegūšanu vai zaudēšanu, kā arī uzkrāj informāciju par Latvijas pilsonības iegūšanas vai zaudēšanas procesa norisi.

Tā kā minētā sistēma tehniski bija novecojusi un bija nepieciešams reglamentēt sistēmas darbību tiesību aktā, PMLP Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2014.-2020.gadam projekta Nr.PMLP/PMIF/2018/3 "Naturalizācijas atbilstošo un saistīto procesu pilnveidošana un attīstība" ietvaros izstrādāja jaunu Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmu un sagatavoja sistēmas darbības nodrošināšanai nepieciešamo tiesisko regulējumu¹⁰².

¹⁰⁰ Datu avots: PMLP.

¹⁰¹ Ministru kabineta 2023. gada 7. marta noteikumi Nr. 98 "[Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmas noteikumi](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.49, 09.03.2023. – [stājās spēkā 01.04.2023.]

¹⁰² Tiesību akta projekta "Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmas noteikumi" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/2f311324-2d77-47ef-a19e-c01b825929c5>.

11.

**ROBEŽKONTROLE,
VĪZAS UN ŠENGENAS
PĀRVALDĪBA**

Ārējo robežu pārvaldība

2023. gada 2. martā tika pieņemti Grozījumi Ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūves likumā¹⁰³, kuri nosaka ātru un efektīvu ārējās sauszemes robežas apsardzībai nepieciešamajā infrastruktūrā ietilpstošo robežuzraudzības tehnisko līdzekļu – klātbūtnes uztveršanas sistēmu un novērošanas iekārtu un ar to saistītās infrastruktūras izbūves procesu, deleģējot tā veikšanu valsts akciju sabiedrībai "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs". Lai nodrošinātu valsts robežas neaizskaramību, valsts robežas un tās infrastruktūras objektu neaizskaramību uz robežas, novērstu tādu Latvijas Republikas teritorijas apdraudējumu kā hibrīdā karadarbība, kā arī, lai nodrošinātu spēju reālā laikā reaģēt uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar nelikumīgu valsts robežas šķērsošanu, kā arī citiem draudiem, prioritārs ir jautājums par valsts robežas drošības stiprināšanu.¹⁰⁴

2023. gada 22. jūnijā tika apstiprināti Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā¹⁰⁵, kuru mērķis ir noteikt īpašu robežuzraudzības režīmu konstatējot nesamērīgi lielu nelikumīgu valsts robežas šķērsošanas, vai tās mēģinājuma gadījumu skaitu, palielināt Nacionālo bruņoto spēku un Valsts robežsardzes pilnvaras.

2023. gada 22. jūnijā tika pieņemti Grozījumi Valsts robežsardzes likumā¹⁰⁶, kuru mērķis ir papildināt Valsts robežsardzes uzdevumus, robežsarga tiesības un pienākumus, ļaujot novērst personas nelikumīgu ieceļošanu un preču nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai tam neparedzētā vietā un laikā. Nesamērīgi liels nelikumīgās migrācijas pieaugums ir aktuāla tendence Latvijā līdz ar to būtiski pēc iespējas ātrāk skaidri Valsts robežsardzes likumā noteikt Valsts robežsardzes tiesības nepieļaut nelikumīgu ieceļošanu valstī.¹⁰⁷

2023. gada 23. novembrī pieņemti Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā¹⁰⁸, kuri nosaka amatpersonu tiesības, pastāvot pamatotām aizdomām, pārmeklēt transportlīdzekļus, notvert nelikumīgi valsts robežu šķērsojušu personu, vai personu, kas veikusi personu nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai, vai personu, kas nodrošinājusi iespēju personai nelikumīgi uzturēties Latvijā. Likuma grozījumi paredz Nacionālo bruņoto spēku amatpersonām tiesības veikt minētos kontroles pasākumus pastiprinātas robežapsardzības sistēmas darbības režīma laikā.

2023. gada 10. augustā pieņemts Ministru kabineta rīkojums Nr.514 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu"¹⁰⁹, kura mērķis ir ieviest speciālu režīmu, palielinoties nelikumīgās šķērsošanas un tās mēģinājumu skaitam.

2023. gada 19. septembrī tika pieņemts Ministru kabineta rīkojums Nr. 611 "Grozījumi Ministru kabineta 2023. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 514 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu"¹¹⁰, kurš nosaka no 2023. gada 19. septembra slēgt Silenes robežšķērsošanas vietas

103 Likums "Grozījumi Ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūves likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 47, 07.03.2023. – [stājās spēkā 08.03.2023.]

104 Likumprojekta "Grozījumi Ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūves likumā" anotācija. - Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/CFEA8DAF1FADB62AC225895000514D98?OpenDocument>

105 Likums "Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 125, 30.06.2023. – [stājās spēkā 14.07.2023.]

106 Likums "Grozījumi Valsts robežsardzes likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 125, 30.06.2023. – [stājās spēkā 01.07.2023.]

107 Tiesību akta projekta "Grozījumi Valsts robežsardzes likumā" anotācija. - Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/4028A0343BB17FEB22589BB0039A2FA?OpenDocument>.

108 Likums "Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 231, 29.11.2023. – [stājās spēkā 30.11.2023.]

109 Ministru kabineta 2023. gada 10. augusta rīkojums Nr. 514 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 154, 11.08.2023. – [stājās spēkā 10.08.2023.]

110 Ministru kabineta 2023. gada 19. septembra rīkojums Nr. 611 "Grozījumi Ministru kabineta 2023. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 514 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 181A, 19.09.2023. – [stājās spēkā 19.09.2023.]

darbību. Rīkojums tika pieņemts pamatojoties uz lielo Latvijas Republikas – Baltkrievijas Republikas valsts robežas nelikumīgās šķērsošanas un tās mēģinājumu skaitu, kā arī ievērojot resursu pārdislocēšanas nepieciešamību (6 diennakšu laikā Valsts robežsardzes amatpersonas novērsa 894 personu mēģinājumu nelikumīgi šķērsot Latvijas Republikas – Baltkrievijas Republikas valsts robežu).

Autoceļu robežšķērsošanas vietās (Vientuļos, Grebņevā, Terehovā, Pāterniekos un Silenē) tika izstrādātas un starp iestādēm (Valsts robežsardze, Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvalde un Pārtikas un veterinārais dienests) apstiprinātas robežšķērsošanas vietu pārbaudes tehnoloģijas, kas izveido jaunu sadarbības modeli starp iestādēm, tādējādi novēršot veikto pārbaudžu dublēšanos, piemēram, transportlīdzekļa nodalījumu un tehnoloģisko nišu atvēršanu vairākas reizes.

Latvijas Republikā ar 2023. gada 13. septembri tika ieviesta kārtība lēmuma pieņemšanai par atteikumu ar transportlīdzekli šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu attiecībā uz iebrāucošiem Krievijas Federācijā reģistrētiem vieglajiem transportlīdzekļiem, neatkarīgi no transportlīdzekļa vadītāja valstspiederības. Padomes Regulā (ES) Nr. 833/2014 (2014. gada 31. jūlijs) minētās prasības Valsts robežsardzes amatpersonas kontrolē robežšķērsošanas vietās, kurās nav Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes amatpersonu, ņemot vērā, ka Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvalde ir atbildīgā iestāde sankciju kontrolē. Ierobežojumi tika ieviesti, pamatojoties uz Eiropas Komisijas 2023. gada 8. septembrī publicēto skaidrojumu par preču un personisko lietu pārvietošanu, kurā noteikts aizliegums ievest personīgos transportlīdzekļus.

2023. gada 13. oktobrī tika apstiprināts Ministru kabineta rīkojums Nr. 674 "Par robežšķērsošanas vietu darbības apturēšanu uz Latvijas Republikas – Krievijas Federācijas valsts robežas"¹¹¹, kurš nosaka no 2023. gada 16. oktobra apturēt Pededzes un Vientuļu robežšķērsošanas vietu darbību uz Latvijas – Krievijas valsts robežas. Rīkojums pieņemts, lai novērstu sabiedriskās kārtības un valsts drošības apdraudējumu riskus, ņemot vērā to, ka Krievijas Federācija pieņēma lēmumu no 2023. gada 16. oktobra noteikt tikai divas robežšķērsošanas vietas, caur kurām Ukrainas valstspiederīgajiem būs tiesības ieceļot Krievijas Federācijā no trešajām valstīm - caur Šeremetjevas starptautisko lidostu un Latvijas Republikas – Krievijas Federācijas valsts robežas Vientuļu robežšķērsošanas vietu. Tādējādi uz Latvijas – Krievijas valsts robežas darbojas tikai divas autoceļu robežšķērsošanas vietas – Terehova un Grebņeva.

2023. gada 17. maijā tika parakstīts Saprašanās memorands starp Latvijas Republikas Valsts robežsardzi un Lietuvas Republikas Iekšlietu ministrijas Policijas departamentu, ar mērķi stiprināt divpusējo sadarbību, attīstot jaunus sadarbības virzienus.

Reaģējot uz hibrīdapdraudējumu uz Eiropas Savienības ārējām robežām, 2023. gada 19. septembrī parakstīts Līgums par pārrobežu sadarbību starp Latvijas Republikas Valsts robežsardzi un Igaunijas Republikas Policijas un robežsardzes pārvaldi. 2023. gada 4. oktobrī parakstīts Līgums par pārrobežu sadarbību starp Latvijas Republikas Valsts robežsardzi un Lietuvas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts robežsardzes dienestu.

2023. gada 15. septembrī notika Valsts robežsardzes un Apvienoto Nāciju Augstā komisāra bēgļu lietās pārstāvniecības Ziemeļvalstīs un Baltijas valstīs (turpmāk – UNHCR) vadības tikšanās, kuras ietvaros ir noslēgta vienošanās par regulāru novērošanas vizīšu veikšanu uz Latvijas Republikas – Baltkrievijas Republikas robežas.¹¹²

¹¹¹ Ministru kabineta 2023. gada 13. oktobra rīkojumu Nr. 674 "Par robežšķērsošanas vietu darbības apturēšanu uz Latvijas Republikas – Krievijas Federācijas valsts robežas". - Latvijas Vēstnesis Nr. 199B, 13.10.2023. – [stājās spēkā 13.10.2023.]

¹¹² Valsts robežsardze un UNHCR vienojas par regulārām novērošanas vizītēm. – Pieejams: <https://www.rs.gov.lv/lv/jaunums/valsts-robez-sardze-un-unhcr-vienojas-par-regularam-noverosanas-vizitem>.

Nemot vērā, ka Krievijas Federācijas izraisītais drošības apdraudējums turpinās, 2024. gada 4. martā tika izsludināts un stājās spēkā Ministru kabineta rīkojums¹¹³, kas pagarina jau iepriekš noteikto ierobežojumu termiņu Krievijas Federācijas pilsoņu ieceļošanai Latvijā Republikā.

Rīkojums¹¹⁴ nosaka, ka Valsts robežsardze no 2022. gada 19. septembra līdz 2025. gada 4. martam ļauj ieceļot Latvijas teritorijā, šķērsojot Latvijas ārējo robežu, tikai šādiem Krievijas pilsoņiem:

- Latvijas, ES, Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valsts vai Šveices Konfederācijas uzturēšanās atļaujas turētājiem;
- Šengenas līguma dalībvalsts ilgtermiņa vīzas turētājiem;
- pilsoņiem, kuriem ir izsniegta vīza saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija regulu Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu un kuri ir:
- Latvijas valstspiederīgo ģimenes locekļi (laulātie, vecāki, vecvecāki, bērni, mazbērni, kā arī apgādībā esošās personas);
- ES, EEZ valsts vai Šveices Konfederācijas valstspiederīgo ģimenes locekļi;
- transporta un pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniedzēju darbinieki, kravas vai tehnisko reisus apkalpe, kas ierodas Latvijā vai izbrauc no tās, pildot darba pienākumus;
- jūrnieki, kuriem jānokļūst savā darba vietā uz kuģa vai kuriem nepieciešams atgriezties no tā;
- personas, kuru ieceļošana saistīta ar humāniem apsvērumiem;
- Latvijā akreditētiem vai nosūtītiem Krievijas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību darbiniekiem un viņu ģimenes locekļiem;
- Krievijas diplomātiskajiem kurjeriem vai ad hoc diplomātiskajiem kurjeriem, kas uzrāda oficiālu dokumentu, kurā norādīts viņu statuss un diplomātiskā pasta pakas skaits;
- pilsoņiem, kuri dodas uz Krievijas vēstniecību Latvijā īstermiņa komandējumā tehniskā atbalsta nodrošināšanai;
- Krievijas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību darbiniekiem, kuri šķērso Latvijas teritoriju tranzītā oficiālo funkciju veikšanai, un viņu ģimenes locekļiem, kā arī pilsoņiem, kuri šķērso Latvijas teritoriju tranzītā un dodas īstermiņa komandējumā tehniskā atbalsta nodrošināšanai uz Krievijas vēstniecību uzņemtajā valstī;
- pilsoņiem, kuri ir vienkāršota tranzīta dokumenta (FTD) vai vienkāršota dzelzceļa tranzīta dokumenta (FRTD) turētāji un kuri dodas no Krievijas uz Krievijas Kalņingradas apgabalu un atpakaļ.

2024. gada 12. martā, Ministru kabinets atkārtoti izsludināja pastiprinātu robežapsardzības sistēmas darbības režīmu uz sešiem mēnešiem¹¹⁵, sākot no 13. marta, līdz 2024. gada 12. septembrim. Pastiprinātais robežapsardzības sistēmas darbības režīms darbosies Ludzas novadā, Krāslavas novadā, Augšdaugavas

113 Ministru kabineta 2024. gada 4. marta rīkojums Nr. 153 "[Grozījums Ministru kabineta 2022. gada 9. septembra rīkojumā Nr. 599 "Par Krievijas Federācijas pilsoņu ieceļošanu Latvijā Republikā"](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.45A, 04.03.2024. – [stājās spēkā 04.03.2024.]

114 Ministru kabineta 2022. gada 9. septembra rīkojums Nr. 599 "[Par Krievijas Federācijas pilsoņu ieceļošanu Latvijā Republikā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 175B, 09.09.2022. – [stājās spēkā 09.09.2022.]

115 Ministru kabineta 2024. gada 12. marta rīkojums Nr. 184 "[Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 51A, 12.03.2024. – [stājās spēkā 12.03.2024.]

novadā, Rēzeknes novada Kaunatas pagastā un Daugavpilī. Rīkojums izdots, lai nodrošinātu valsts robežas neaizskaramību un valsts apdraudējuma novēršanu, kā arī ņemot vērā šī brīža konstatēto Latvijas – Baltkrievijas valsts robežas nelikumīgas šķērsošanas mēģinājumu skaitu un to pieaugošo tendenci. Jau šobrīd VRS nodrošina nepārtrauktu austrumu robežas aizsardzību. Taču, ņemot vērā pieaugošo nelikumīgas robežšķērsošanas mēģinājumu skaitu, Valsts policijai un Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem ir uzdots sniegt nepieciešamo atbalstu VRS valsts robežas robežapsardzības nodrošināšanā, lai nepieļautu valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu.¹¹⁶

Sadarbība ar trešām valstīm robežkontroles jomā

Valsts robežsardze, saistībā ar ģeopolitisko situāciju reģionā, pieņēmusi lēmumu par sakaru virsnieka Gruzijā darbības lauka paplašināšanu, tāpēc sākot ar 2024. gadu, sakaru virsnieka atbildības teritorijā būs Gruzija un Azerbaidžāna.

Saskaņā ar Latvijas un Moldovas robežapsardzības iestāžu priekšnieku tikšanās 2022. gadā nolemto, uzsākts process pie jauna divpusējās sadarbības protokola izstrādes starp Latvijas Republikas Valsts robežsardzi un Moldovas Republikas Iekšlietu ministrijas Robežpolicijas Ģenerālinspektorāta. Šobrīd protokols atrodas skaņošanā.

Šengenas pārvaldīšana

2023. gada 7. martā, darbu uzsāka uzlabotā Šengenas informācijas sistēma, kas ir pirmais būtiskais solis ceļā uz Eiropas Savienības lielapjoma informācijas sistēmu drošības, robežu un migrācijas pārvaldības jomā sadarbībai. Pilnveidotā sistēma palīdzēs stiprināt cīņu pret smagiem noziegumiem un terorismu, gādājot par augstu drošības līmeni ES, kā arī palīdzēs pārvaldīt migrāciju.

Turpmāk Šengenas informācijas sistēmā varēs tikt ievadītas jaunas brīdinājumu kategorijas:

- Brīdinājumi, kurus izdod izmeklēšanas pārbaudītajām vajadzībām (informācijas iegūšana par personām vai ar tām saistītiem priekšmetiem nolūkā veikt kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem un novērst draudus sabiedrības vai valsts drošībai);
- Brīdinājumi par nezināmiem aizdomās turētajiem vai meklētām personām;
- Preventīvie brīdinājumi attiecībā uz bērniem, kas pakļauti riskam, ka tos varētu nolaupīt vecāki, kā arī bērniem uz neaizsargātām personām, kam būtu jāliedz ceļot viņu pašu drošības dēļ (piemēram, ja ceļošanas rezultātā pastāv piespiedu laulības, cilvēku tirdzniecības vai ar dzimumu saistītas vardarbības risks);
- Brīdinājumi atgriešanas vajadzībām (brīdinājums saistībā ar atgriešanas lēmumiem, kas izdoti tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi).¹¹⁷

116 Valdība atkārtoti izsludina pastiprinātu robežapsardzības sistēmas darbības režīmu no šā gada 13. marta. - Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/valdiba-atkartoti-izsludina-pastiprinatu-robezapsardzibas-sistemas-darbibas-rezimu-no-sa-gada-13-marta>.

117 Būtiski pilnveido Šengenas informācijas sistēmu smagu noziegumu un terorisma novēršanai un atklāšanai. - Pieejams: <https://www.rs.gov.lv/lv/jaunums/butiski-pilnveido-sengenai-informacijas-sistemu-smagu-noziegumu-un-terorisma-noversanai-un-atklasanai>.

2023. gadā notika kārtējā Šengenas novērtēšana Latvijā. Šengenas novērtēšanas ekspertu vizītes Latvijā notika: ārējo robežu pārvaldības jomā (02.-06.10.2023.), policijas sadarbības jomā (9.-13.10.2023.), datu aizsardzības jomā (09.-13.10.2023.), atgriešanas jomā (16.-20.10.2023.), SIS/SIRENE jomā (16.-20.10.2023.) un vīzu politikas jomā (6. - 10. 11.2023.) Latvijas vēstniecībā Turcijā, Ankarā.

Šengenas novērtēšanas ekspertu sniegtais novērtējums par vizītes laikā konstatēto būs pieejams 2024. gada sākumā, iekļaujot to kopējā Latvijas novērtējumā par Latvijas atbilstību Šengenas acquis.

No 2023. gada 13. līdz 22. jūnijam Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta Šengenas nodaļas amatpersona piedalījās Šengenas novērtēšanas misijās Kazahstānā (Almatā) un Armēnijā (Erevānā). Vizīšu ietvaros tika vērtēts Lietuvas ģenerālkonsulāta Almatā un Lietuvas vēstniecības Erevānā darbs un tā atbilstība Šengenas acquis.

Trīs Valsts robežsardzes amatpersonas piedalījās ekspertu statusā kārtējās Šengenas novērtēšanas vizītēs Lietuvā un Igaunijā. Viena Valsts robežsardzes amatpersona piedalījās atkārtotajā Šengenas novērtēšanas vizītē Beļģijā.

Robežu pārvaldība un vīzu politika

2023. gadā kopējais izsniegto vīzu skaits ir samazinājies uz pusi, sasniedzot 33 602 (2022. gadā – 61 527), nedaudz pieaudzis ir izsniegto ilgtermiņa vīzu skaits. No izsniegtajām vīzām 18 687 bija Šengenas vīzas, 14 915 - ilgtermiņa (D) vīzas.¹¹⁸

Tabula 8.-1. Kopējais izsniegto vīzu skaits pēc to veida, 2022-2023.¹¹⁹

	2022	2023
Šengenas vīzas	47 908	18 687
Ilgtermiņa (D) vīzas	13 619	14 915
Pavisam	61 527	33 602

Lidostu un lidlauku infrastruktūra tiek sagatavota ieceļošanas/izceļošanas sistēmas prasībām - tika veikti robežpārbaudes kabīņu pielāgošanas darbi. 2024. gada otrajā pusgadā plānots pabeigt biometrisku iekārtu (sejas attēla uzņemšanas kameras un četru pirkstu nospiedumu skeneru) uzstādīšanu.

Valsts robežsardze turpina darbu pie jaunās paaudzes Valsts robežsardzes elektroniskās sistēmas (REIS II) izstrādes, kas ietvers arī Ieceļošanas/izceļošanas sistēmas un ETIAS prasību izstrādi. Šobrīd provizorisks Ieceļošanas/izceļošanas sistēmas ieviešanas termiņš ir 2024. gada rudens.

¹¹⁸ Datu avots: PMLP.

¹¹⁹ Datu avots: PMLP.

2023. gada 8. jūnijā tika pieņemti Grozījumi Šengenas informācijas sistēmas darbības likumā¹²⁰, kuru mērķis ir īstenot ES Regulas 2018/1862¹²¹ 32. panta 1. c), d), e) apakšpunktā¹²² 3., 4. punktā noteiktās prasības, kas nosaka papildus brīdinājumu ievadīšanu par papildus cilvēku grupām, kas ir jāiekļauj SIS.

2017. gada Japānas puses izteica priekšlikumu noslēgt līgumu par darba un brīvdienu shēmu, kā rezultātā 2023. gada 31. janvārī tika pieņemts Likums par Latvijas Republikas valdības un Japānas valdības nolīgumu par darba un brīvdienu shēmu¹²³, kas paredz atvieglojumus ilgtermiņa vīzu saņemšanai jauniešiem vecumā no 18 līdz 30 gadiem, kuri ceļo ar mērķi pavadīt brīvdienas. Likuma mērķis ir veicināt ciešāku sadarbību starp abām valstīm, kā arī sniegt saviem pilsoņiem, jo īpaši jauniešiem, plašākas iespējas novērtēt otras valsts kultūru un vispārējo dzīvesveidu, ceļojot uz otro valsti.¹²⁴

2023. gada 21. martā tika pieņemti grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 3. augusta noteikumos Nr. 725 "Noteikumi par Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību teritoriālo kompetenci vīzu pieprasīšanai"¹²⁵. Pakistānas pilsoņi ilgtermiņa vīzas pieteikumus iesniedz Latvijas vēstniecībā Apvienotajos Arābu Emirātos, Butānas pilsoņi ilgtermiņa vīzas pieteikumus iesniedz Latvijas vēstniecībā Indijas Republikā. Grozījumu mērķis ir atvieglot iespēju Pakistānas un Butānas pilsoņiem iesniegt vīzu pieteikumus, mainot Latvijas Republikas vēstniecības Apvienotajos Arābu Emirātos un Indijas teritoriālo kompetenci vīzu pieteikumu pieņemšanā. Grozījumi bija nepieciešami, dēļ Pakistānas pilsoņu ieceļošanas ierobežojumiem Uzbekistānā, kā rezultātā bija apgrūtināta Pakistānas pilsoņu piekļūšana Latvijas vēstniecībai. Butānas pilsoņiem ir apgrūtināta ieceļošana Ķīnā un vīzu pieteikumu iesniegšana Latvijas vēstniecībā.¹²⁶

2023. gada 31. decembrī pilnībā tiks pārtraukta sadarbība ar ārpakalpojumu sniedzēju Pony Express Baltkrievijā, Krievijā un Ukrainā. No 2024. gada 1. janvāra tiks uzsākta sadarbība ar ārpakalpojumu sniedzēju VFS Global Baltkrievijā un Austrālijā. 2023. gada 24. jūlijā tika pārtraukta sadarbība ar ārpakalpojumu sniedzēju Pony Express Kazahstānā un parakstīts līgums ar ārpakalpojumu sniedzēju VFS.

120 Likums "Grozījumi Šengenas informācijas sistēmas darbības likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 118, 20.06.2023. – [stājās spēkā 04.07.2023.]

121 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1862 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas Informācijas sistēmas (SIS) izveidi, darbību un izmantošanu policijas sadarbībā un tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās un ar ko groza un atceļ Padomes Lēmumu 2007/533/TI un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1986/2006 un Komisijas Lēmumu 2010/261/ES PE/36/2018/REV/1. – Oficiālais Vēstnesis L 312, 7.12.2018.

122 c) viena no vecākiem, ģimenes loceklis vai aizbildņš veiktas nolaupīšanas riskam pakļauti bērni, kuriem jāliedz ceļot;
d) bērni, kuriem jāliedz ceļot un attiecībā uz kuriem pastāv konkrēts un acīmredzams risks, ka tos var aizvest no dalībvalsts teritorijas vai viņi var to atstāt un
i) kļūt par cietušajiem cilvēku tirdzniecībā vai saistībā ar piespiedu laulību, sieviešu dzimumorgānu kropļošanu vai citiem ar dzimumu saistītas vardarbības veidiem;
ii) kļūt par cietušajiem vai tikt iesaistīti teroristu nodarījumos; vai
iii) tikt iesaukti vai iesaistīti bruņotās grupās vai kuriem var likt aktīvi piedalīties karadarbībā;
e) pilngadīgas neaizsargātas personas, kurām jāliedz ceļot viņu pašu aizsardzības dēļ un attiecībā uz kuriem pastāv konkrēts un acīmredzams risks, ka tās var aizvest no dalībvalsts teritorijas vai viņas var to atstāt un kļūt par cietušajiem cilvēku tirdzniecībā vai ar dzimumu saistītā vardarbībā.
3) Brīdinājumu par bērnu, kas minēts 1. punkta c) apakšpunktā, ievada pēc kompetento iestāžu, tostarp dalībvalstu tiesu iestāžu, kurām ir jurisdikcija lietās par vecāku atbildību, lēmuma, ja pastāv konkrēts un acīmredzams risks, ka bērnu var nelikumīgi un nenovēršami aizvest no dalībvalsts, kurā atrodas kompetentās iestādes.
4) Brīdinājumu par personām, kas minētas 1. punkta d) un e) apakšpunktā, ievada pēc kompetento iestāžu, tostarp tiesu iestāžu, lēmuma.

123 Likums "Par Latvijas Republikas valdības un Japānas valdības nolīgumu par darba un brīvdienu shēmu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 30A, 11.02.2023. – [stājās spēkā 25.02.2023.]

124 Tiesību akta projekta "Par Latvijas Republikas valdības un Japānas valdības nolīgumu par darba un brīvdienu shēmu" anotācija. – Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/09371885319D0A5CC22588FD00363F80?OpenDocument>.

125 Ministru kabineta 2023. gada 21. marta noteikumi Nr. 127 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 3. augusta noteikumos Nr. 725 "Noteikumi par Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību teritoriālo kompetenci vīzu pieprasīšanai"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 63, 29.03.2023. – [stājās spēkā 30.03.2023.]

126 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 3. augusta noteikumos Nr. 725 "Noteikumi par Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību teritoriālo kompetenci vīzu pieprasīšanai"" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/20f90e64-a8a0-4a81-b486-049c2ff1f967>.

2023. gadā Ārlietu ministrija rīkoja vairākus mācību pasākumus vīzu jomā - ikgadējās mācības Latvijas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību konsulārajām amatpersonām un mācības pārstāvniecību lietvežiem, kuri iesaistīti vīzu pieteikumu pieņemšanā un apstrādē. Mācībās konsulārajām amatpersonām tika iekļautas tēmas, kas saistītas ar aktualitātēm vīzu un migrācijas jomā un grozījumiem normatīvajos aktos, apgūtas praktiskās iemaņas personu profilēšanā, intervēšanā, identificēšanā. Lietvežu mācībās tika sniegts ieskats korupcijas novēršanas aktualitātēs, datu aizsardzības jomā un tās praktiskā pielietošanā, kā arī apgūtas nepieciešamās zināšanas, lai spētu kvalitatīvi risināt sarežģītas klientu apkalpošanas situācijas.

2023. gadā tika uzsāktas arī jauna veida apmācības, kuru sākumposmā valsts iestāžu (Ārlietu ministrijas, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, Valsts robežsardzes, Valsts drošības dienesta) eksperti devās uz augsta nelikumīgās imigrācijas riska valstīm, kur iepazinās ar vīzu izsniegšanas problemātiku un ar to saistītajiem drošības riskiem, kā arī ar labākās prakses piemēriem šo risku apkarošanā, tiekoties ar citu Šengenas dalībvalstu pārstāvniecību darbiniekiem, migrācijas policijas virsniekiem un vietējām iestādēm. Vizītes noslēgumā tika apkopota un analizēta informācija par citu valstu praksi vīzu pieteikumu izskatīšanā un izmantotajiem paņēmieniem drošības risku identificēšanā un novēršanā, kā arī sagatavoti ieteikumi Latvijas pārstāvniecību konsulārajām amatpersonām darbam ar attiecīgā reģiona valstu pilsoņu vīzu pieteikumiem.

12.

**NELIKUMĪGĀ
MIGRĀCIJA**

Par “zajās” robežas nelikumīgu šķērsošanu 2023. gadā tika aizturēti 509 trešo valstu valstspiederīgie (2022. gadā - 251). Aizturēto personu galvenās grupas veidoja Sīrijas, Afganistānas un Irānas pilsoņi. Visvairāk personas aizturētas uz Latvijas-Baltkrievijas robežas (491), jo Latviju izmanto kā tranzīta valsti nokļūšanai uz citām ES dalībvalstīm. Sīrijas pilsoņi dodas tālāk uz Vāciju.¹²⁷

VRS atteica ieceļošanu Latvijā 3 425 personām, kas ir par 50,42 % vairāk nekā 2022. gadā (2277 personām). Visbiežāk 2023. gadā ieceļošana tika atteikta Ukrainas, Krievijas un Moldovas pilsoņiem.¹²⁸

2023. gadā VRS no nelikumīgas robežas šķērsošanas uz Latvijas-Baltkrievijas valsts robežas atturēja 13 863 gadījumos no personu mēģinājuma nelikumīgi šķērsot valsts robežu (5286-2022. gadā). Baltkrievijas varasiestādes 2023. gadā turpināja īstenot mērķtiecīgus pasākumus, lai mākslīgi radītu un uzturētu lielu migrantu plūsmu, kas tranzītā caur Baltkrieviju dotos uz ES. Šīs apzinātās rīcības rezultātā Baltkrievijā turpināja atrasties ievērojams migrantu skaits, kas vēlējās nokļūt Rietumeiropā, nelikumīgi šķērsojot arī Latvijas Republikas — Baltkrievijas Republikas valsts robežu. Lielais valsts robežu šķērsot gribētāju skaits radīja vilinošus apstākļus arī tiem, kas vēlējās organizēt vai īstenot nelikumīgu imigrantu pārvietošanu ES iekšienē, proti, nodrošināt šo personu neatļautu uzturēšanos Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī.¹²⁹

Šengenas valstu vīzas tika anulētas 321 trešo valstu valstspiederīgajam (2022. gadā - 341), samazinājums ir skaidrojams ar plūsmu samazināšanos dēļ Krievijas pilsoņiem piemērotajiem ieceļošanas ierobežojumiem.

2023. gada 5. oktobrī tika pieņemts likums “Grozījumi Krimināllikumā”¹³⁰. Ar likuma grozījumiem paredzēts, ka turpmāk sods par personas nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai būs brīvības atņemšana uz laiku līdz trim gadiem vai probācijas uzraudzība, vai arī naudas sods. Tāpat grozījumi paredz pastiprināt kriminālatbildību par personas nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai, ja tas tiks izdarīts pastiprinātas robežapsardzības režīma laikā vai ārkārtējās situācijas laikā, kas izsludināta valsts robežas neaizskaramības apdraudējuma dēļ. Par to varēs piemērot brīvības atņemšanu no diviem līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

Tiesas spriedumu analīze liecina, ka 2023. gadā (līdz likumprojekta izstrādāšanas brīdim par bargāku sodu noteikšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar nelikumīgo imigrāciju) tikai vienā krimināllietā par noziegumu, kas saistīts ar Baltkrievijas Republikas — Latvijas Republikas valsts robežu nelikumīgi šķērsojošo personu nodrošināšanu ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, tās pārvietojot pa valsts teritoriju, tiesa personām piemēroja bargāko soda veidu – brīvības atņemšanu. Brīvības atņemšanas laiks bija neliels — četri mēneši. Notiesājošie spiedumi neatturēja personas un tās turpināja izdarīt noziegumus, kas saistīti ar atbalstu Baltkrievijas Republikas — Latvijas Republikas valsts robežu nelikumīgai šķērsošanai, liecināja par to, ka gan Krimināllikumā paredzētie, gan piemērotie sodi par šo noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu, bija nesamērīgi maigi, jo tie nesasniedza soda mērķi.

127 Avots: VRS.

128 Datu avots: VRS.

129 Avots: VRS.

130 Likums “Grozījumi Krimināllikumā”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 197, 11.10.2023. – [stājās spēkā 20.10.2023.]

Likumīgo migrācijas ceļu ļaunprātīgas izmantošanas novēršana

2023. gadā par 18,42% samazinājies Valsts robežsardzes amatpersonu aizturēto trešo valstu pilsoņu skaits par nelikumīgu nodarbinātību Latvijā – kopā 2023. gadā 124 personas.¹³¹

EMT nacionālais ziņojums pētījumam: Trešo valstu valstspiederīgo nelikumīga nodarbinātība: 2017.-2022. gada situācijas analīze

Izpētes darbā "[Trešo valstu valstspiederīgo nelikumīga nodarbinātība: 2017.-2022. gada situācijas analīze](#)" ir iespējams iepazīties ar būtiskākajām izmaiņām normatīvajos aktos un valsts politikā, ieviestajiem nelikumīgas nodarbinātības novēršanas un atklāšanas pasākumiem, un sodiem trešo valstu valstspiederīgajiem.

Iespēja strādāt ES bez nepieciešamā tiesiskā statusa kļūst par vienu no galvenajiem nelikumīgas migrācijas virzītājspēkiem. Nelikumīga nodarbinātība ir sarežģīta problēma, kas ietekmē vairākas jomas, tostarp migrāciju, nodarbinātību, sociālo politiku, fiskālo politiku un personas tiesības. Kaut arī nelikumīgas nodarbinātības mērogs un biežums dažādās valstīs, mazos un lielos uzņēmumos un ekonomikas nozarēs atšķiras, darba devēji iesaistās nelikumīgas nodarbinātības shēmās, lai samazinātu darbaspēka izmaksas un apietu noteikumus, izmantojot darbiniekus, kuri ir gatavi strādāt zemas kvalifikācijas un zemi atalgotu darbu grūtos un nedrošos apstākļos. Rezultātā nelikumīgas nodarbinātības novēršana atrodas nodarbinātības, migrācijas un cilvēktiesību jautājumu krustpunktā.

Lai arī Latvijā trešo valstu valstspiederīgo nelikumīgas nodarbinātības novēršana nav valsts politikas prioritāte, tā ir pastarpināti saistīta ar nelikumīgas migrācijas novēršanu un ēnu ekonomikas apkarošanu, kas ir būtiskas valsts politikas prioritātes. Veiktās izmaiņas normatīvajos aktos ir fokusētas uz ārzemju darbinieku piesaisti un ar to saistītās likumīgās migrācijas veicināšanu un procedūras atvieglošanu, lai mazinātu darbaspēka trūkumu. Taču pastiprināti tiek uzraudzītas tās nozares, kurās konstatēti visvairāk pārkāpumi. Trešo valstu valstspiederīgo nelikumīgas nodarbinātības gadījumu atklāšanā galvenās grūtības rada ātra informācijas un pierādījumu iegūšana, dažādās un mainīgās nelikumīgas nodarbināšanas formas, nodarbināto nevēlēšanās sadarboties un vainīgo identificēšana.

Viltoti ceļošanas dokumenti

2023. gadā Latvijā aizturēti 304 trešo valstu valstspiederīgie par viltotu ceļošanas dokumentu (97) un transportlīdzekļu dokumentu(207) lietošanu.¹³²

¹³¹ Datu avots: VRS.

¹³² Datu avots: VRS.

Sadarbība ar Frontex

Latvijas dalība FRONTEX aģentūras organizētajās kopīgajās operācijās 2023.gadā (kopā 306 amatpersona, no tām 28 Valsts policijas darbinieki un 10 VRS otrās kategorijas eksperti):

Kopīgās operācijas uz ārējām sauszemes un gaisa robežām (Terra / Albania Land / Serbia Land / Coordination Points Air / Focal Points Air / North Macedonia / Montenegro Land / – 110 eksperti;

Kopīgās operācijas uz ārējām jūras robežām (Ledra / Themis / Poseidon / MMO C/E Baltic Sea / Albania Sea / Canary Islands / Seaports – 186;

Kopīgas operācijas, kurās piedalījās Frontex aģentūras Pastāvīga korpusa 2.kategorijas eksperti no Latvijas (Terra / Serbia Land / Moldova / Poseidon / Return / Flexible Operational Activities Return) – 10 eksperti.

Latvija piedalījās operācijās šādās valstīs – Grieķijā, Bulgārijā, Albānijā, Spānijā, Rumānijā, Itālijā, Polijā, Serbijā, Melnkalnē, Somijā, Igaunijā, Horvātijā, Francijā, Moldovā, Vācijā, Norvēģijā, Maķedonijā, Dānijā, Kiprā un Lietuvā.¹³³

¹³³ Datu avots: VRS.

13.

**CILVĒKU
TIRDZNIECĪBA**

Par cilvēku tirdzniecības organizēšanu uzsākto kriminālprocesu ietvaros aizdomās turētā statuss 2023. gadā ir noteikts 10 personām un piecas personas ir notiesātas. 10 trešo valstu valstspiederīgie atzīti par cilvēku tirdzniecības upuriem.¹³⁴

Latvija turpināja dalību Darba grupā cīņai pret cilvēku tirdzniecību Baltijas jūras valstu padomē, kas ir veicinājusi kopīgus projektus, kas skar arī trešo valstu valstspiederīgos. Piemēram:

- Projekta CAPE "Kompetenču veidošana, palīdzības sniegšana un kriminālvajāšana darba ekspluatācijas gadījumos Baltijas jūras reģionā" ietvaros Latvijas Iekšlietu ministrija veica Baltijas jūras reģiona transnacionālā nosūtīšanas mehānisma izvērtējumu, kurā eksperti akcentēja problēmas darbā ar trešo valstu valstspiederīgajiem.
- Ziņojuma rezultāti tiek izmantoti citam projektam PROMISE TRM¹³⁵, kurā paredzēts izstrādāt skaidru vadlīniju par cietušo bērnu novirzīšanu (*referring*), tostarp no trešajām valstīm. Šīs vadlīnijas galvenokārt koncentrējas uz Baltijas jūras reģionu.

Biedrība "Patvērums "Drošā māja"" turpināja īstenot projektu "TĪKLI, lai nodrošinātu cilvēku tirdzniecībā izdzīvojušo trešo valstu valstspiederīgo ilgtermiņa integrāciju veicinot darba iespējas un darba un privātās dzīves līdzsvara pasākumus"¹³⁶ (*NET-WORKS to ensure the long-term integration of Third-Country Nationals Survivors of Trafficking (SOT) promoting job opportunities and work-life balance measures*). Pētījums tika veikts Latvijai, Lietuvai, Itālijai, Spānijai un Vācijai. Pamatojoties uz šo pētījumu, tika izstrādāti ieteikumi¹³⁷, kā labāk sabalansēt darba dzīvi ar ikdienu.

Biedrība "Patvērums "Drošā māja"" kopā ar nevaldības organizācijām no Lietuvas – "Active Youth" un no Igaunijas – "Mittetulundusühing Eluliin" īsteno projektu "Viņiem ir vārds" (angļu val. *They Have a Name*). Projekta mērķis ir cilvēku tirdzniecības prevences pasākumi, kas paredz neliela apmēra pētījuma izstrādi par cilvēku tirdzniecības novēršanas politiku Baltijas valstīs. Projekta ietvaros ir sagatavots pētījums par cilvēku tirdzniecības novēršanas darbu Lietuvā, Latvijā un Igaunijā¹³⁸, kas dos ieguldījumu cīņā pret cilvēku tirdzniecību Baltijas jūras reģionā. Pētījumā tiek aplūkoti tādi jautājumi kā pašreizējais stāvoklis cilvēku tirdzniecības novēršanas jomā, pamatojoties uz attiecīgo valsts statistiku, izplatītākajiem cilvēku tirdzniecības veidiem, esošajām prevences stratēģijām, kā arī cilvēku tirdzniecības novēršanas jomā strādājošo organizāciju un valsts institūciju izmantoto labāko praksi.

Apmācības un izpratnes veidošana

Latvijas Iekšlietu ministrija kā partneris piedalījās projektā ELECT THB "Stiprināta tiesībsargājošo iestāžu sadarbība un pilnveidotas apmācības par cilvēku tirdzniecību"¹³⁹. Projekts izstrādāts ciešā sadarbībā ar tiesībsargājošajām un citām iestādēm Somijā, Igaunijā un Latvijā, lai stiprinātu zināšanas un pieeju cilvēku

134 Datu avots: Iekšlietu ministrija.

135 The project PROMISE TRM. – available: <https://cbss.org/projects-cbss/promise/>.

136 "NET-WORKS to ensure the long-term integration of Third-Country Nationals Survivors of Trafficking (SOT) promoting job opportunities and work-life balance measures". – Available: <https://www.patverums-dm.lv/lv/net-works>.

137 Toolkit for practitioners on "tools and methods" to guarantee the job placement of survivors of trafficking (SOT). – Pieejams: https://patverums-dm.lv/svs/uploads/files/net-works_toolkit_en_digital.pdf.

138 Combating Trafficking in Human Beings Report of the Experts Group on Trafficking in Human Beings A Baltic Sea States Edition. – Pieejams: <https://patverums-dm.lv/svs/uploads/files/Combating-Trafficking-in-Human-Beings-2023.pdf>.

139 Saite uz projekta rezultativajiem rādītājiem: https://heuni.fi/-/elect_thb.

tirdzniecībai. Projekta mērķis ir nodrošināt apmācības tiesībaizsardzības jomā un ciešāku sadarbību starp projekta partneriem (Latvija, Igaunija, Somija) un Poliju un Ukrainu.

Projekta ietvaros Iekšlietu ministrija organizēja četras nacionālās apmācības, kas bija veltītas darbaspēka ekspluatācijas un seksuālās ekspluatācijas tēmām. Attiecībā uz darbaspēka ekspluatāciju apmācībās plaši tika apskatīti trešo valstu valstspiederīgo vervēšanas jautājumi, sniedzot upuru profilu un dažādas vervēšanas shēmas, kā atpazīt un izmeklēt šos gadījumus. Šajās mācībās piedalījās policisti, robežsargi, migrācijas jomas darbinieki, tiesneši, darba inspektori.

EDSO sadarbībā ar Latvijas Iekšlietu ministriju 2023. gada oktobrī organizēja apmācības Latvijā par "sociālo ceļu" darbā ar upuriem, kur īpaša uzmanība tika veltīta trešo valstu valstspiederīgo sociālajam ceļam. Apmācību mērķis bija pilnveidot "sociālā ceļa" pieeju cilvēku tirdzniecības upuru darbā.

Centrs MARTA speciālistu komandas vadītā darbnīcā "Sadarbība pakalpojumu sniegšanā cilvēku tirdzniecībā cietušām personām", kas 2023. gada 2. novembrī notika projekta "Profesionāla un mūsdienīga sociālā darba attīstība" ietvaros, dalījās pieredzē un zināšanās ar pašvaldību sociālo dienestu sociālajiem darbiniekiem, palīdzot nostiprināt gan izpratni par cilvēku tirdzniecības mūsdienu formām, gan mācīja atpazīt no tās cietušos cilvēkus.¹⁴⁰

2023. gadā Centrs MARTA un Tiesībsarga darbinieki ar Labklājības ministrijas finansiālu atbalstu apmeklēja 18 ārpusģimenes aprūpes iestādes visā Latvijā, lai izglītotu bērnus un šo iestāžu darbiniekus par cilvēku tirdzniecības riskiem un informētu, kur vērsties pēc palīdzības.¹⁴¹

2024. gada pavasarī Starptautiskās Migrācijas organizācijas (IOM) Rīgas birojs sadarbībā ar Iekšlietu ministriju un Ārlietu ministriju, kā arī digitālā mārketinga aģentūru "CreateIT" īsteno digitālu komunikācijas kampaņu cilvēku tirdzniecības novēršanai Latvijā dzīvojošajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem. Kopējais kampaņas ilgums ir divas nedēļas – no 11. līdz 25. martam. Kampaņas laikā sociālajos tīklos tiek izplatīti informatīvi materiāli, lai atgādinātu, kā sevi pasargāt no cilvēku tirdzniecības riskiem un kur vērsties pēc palīdzības.¹⁴²

Galveno dalībnieku koordinācija un sadarbība

Valsts robežsardze un Valsts darba inspekcija cieši strādāja pie iekšējām procedūrām, kā veikt kopīgu pārbaudi un kad iesaistīt Valsts policiju. Procedūra vēl nav oficiāli noformēta, taču šīs sadarbības un informācijas apmaiņas rezultātā 2023. gadā ir konstatēts cilvēku tirdzniecības gadījums. Procedūras mērķis ir stiprināt Valsts robežsardzes un Valsts darba inspekcijas kopīgas pārbaudes procedūras.

140 MARTA izglīto par sadarbību cilvēku tirdzniecībā cietušu cilvēku atbalstam. – Pieejams: <https://marta.lv/lv/marta-runa/marta-izglito-par-sadarbibu-cilveku-tirdznieciba-cietusu-cilveku-atbalstam/>.

141 Cilvēku tirdzniecība Latvijā: vervētājus pienācīgi nesoda; riska zona – bērnunami. – Pieejams: <https://marta.lv/lv/marta-runa/cilveku-tirdznieciba-latvija-vervetajus-pienacigi-nesoda-riska-zona--bernunami/>.

142 Īsteno digitālo kampaņu cilvēku tirdzniecības prevencijai Latvijā dzīvojošajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem. – Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/isteno-digitalo-kampanu-cilveku-tirdzniecibas-prevencijai-latvija-dzivojosajiem-ukrainas-civiliedzivotajiem>.

Cilvēku tirdzniecības upuru identificēšana

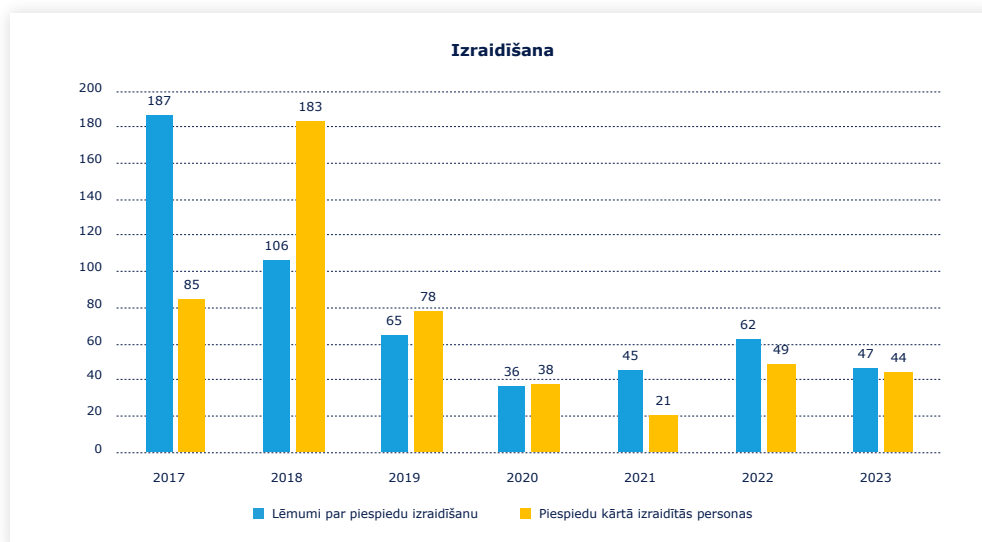
Centrs MARTA, kas nodrošina sociālo rehabilitāciju cilvēku tirdzniecības upuriem, kopā ar IOM 2023. gada 18. oktobrī organizēja tikšanos par to, kā attīstīt upuru novirzīšanu Latvijā. Tika apspriests, ka pašreizējais novirzīšanas mehānisms jau aptver lielāko daļu identificēšanas un nosūtīšanas procedūru, taču lielākās problēmas varētu rasties datu aizsardzībā, apmainoties ar informāciju par iespējamiem upuriem. Saistībā ar šo tika ieteikts strādāt pie iespējamiem līgumiem starp valsts un nevalstiskajām institūcijām. Tikšanās mērķis bija novērtēt iespējamās nepilnības cietušo novirzīšanas nodrošināšanā un sniegt ieteikumus iespējamajam regulējumam.

14.

**ATGRIEŠANA UN
ATPAKAĻUZŅEMŠANA**

2023. gadā nedaudz palielinājās personu skaits, kas brīvprātīgi atstājušas Latviju – 1984 (2022. gadā – 1957). Tie vairumā gadījumu bija Uzbekistānas un Ukrainas pilsoņi.¹⁴³ 38¹⁴⁴ personas saņēmušas brīvprātīgās atgriešanās palīdzību. 2023. gadā nedaudz samazinājās, piespiedu kārtā izraidīto personu skaits, sasniedzot 44 (2022. gadā – 49¹⁴⁵). Lielākais piespiedu kārtā izraidīto trešo valstu valstspiederīgo skaits bija no Uzbekistānas.

2023. gadā Latvija piedalījās divās kopīgajās atgriešanas operācijās, jo iepriekšējie izraidīšanas neveiksmīgie mēģinājumi liecināja, ka trešo valstu valstspiederīgie nevēlas atgriezties savā mītnes zemē, un jebkādā veidā mēģina traucēt izraidīšanas procedūru. Vienā gadījumā uz Nigēriju tika izraidīts Nigērijas pilsonis (operāciju organizēja Vācijas Federatīvā Republika sadarbībā ar FRONTEX), kurš pa sauszemi tika nogādāts līdz Frankfurtei. Otrajā gadījumā uz Gruziju tika izraidīts Gruzijas pilsonis (operāciju organizēja Polijas Republika sadarbībā ar FRONTEX).

Sadarbības stiprināšana ar izcelsmes un tranzīta trešām valstīm izraidīšanas un atpakaļuzņemšanas pārvaldības jomā

2023. gada 28. novembrī parakstīts Latvijas Republikas valdības un Ukrainas Ministru kabineta īstenošanas protokols Nolīgumam starp Eiropas Kopienas un Ukrainu par personu atpakaļuzņemšanu¹⁴⁶.

143 Datu avots: PMLP.

144 Datu avots: IOM Rīgas birojs

145 Avots: VRS.

146 Avots: Valsts robežsardze

14.

**AVOTU UN
LITERATŪRAS SARAKSTS**

Latvijas tiesību akti

Repatriācijas likums. - Latvijas Vēstnesis No 155, 10.10.1995. – [stājās spēkā 24.10.1995.] Tiesību akts zaudēs spēku 2028. gada 1. jūlijā.

Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums. - Latvijas Vēstnesis Nr. 45A, 04.03.2022. – [stājās spēkā 05.03.2022.]

Likums "[Grozījumi Imigācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.115, 15.06.2022. – [stājās spēkā 29.06.2022.]

Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 185A, 23.09.2022. - [stājās spēkā 24.09.2022.]

Likums "[Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 240A, 12.12.2022. – [stājās spēkā 13.12.2022.]

Likums "[Par Latvijas Republikas valdības un Japānas valdības nolikumu par darba un brīvdienu shēmu](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 30A, 11.02.2023. – [stājās spēkā 25.02.2023.]

Likums "[Grozījumi Ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūves likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 47, 07.03.2023. – [stājās spēkā 08.03.2023.]

Likums "[Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 57A, 21.03.2023. – [stājās spēkā 01.06.2023.]

Likums "[Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 57A, 21.03.2023. – [stājās spēkā 01.04.2023.]

Likums "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 84A, 02.05.2023. – [stājās spēkā 16.05.2023.]

Likums "[Grozījumi Šengenas informācijas sistēmas darbības likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 118, 20.06.2023. – [stājās spēkā 04.07.2023.]

Likums "[Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 125, 30.06.2023. – [stājās spēkā 14.07.2023.]

Likums "[Grozījumi Valsts robežsardzes likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 125, 30.06.2023. – [stājās spēkā 01.07.2023.]

Likums "[Grozījumi Krimināllikumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 197, 11.10.2023. – [stājās spēkā 20.10.2023.]

Likums "[Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 231, 29.11.2023. – [stājās spēkā 30.11.2023.]

Likums "[Grozījumi Ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūves likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 47, 07.03.2023. – [stājās spēkā 08.03.2023.]

Likums "[Grozījumi Imigācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 69A, 06.04.2023. – [stājās spēkā 20.04.2023.]

Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 116, 16.06.2023. – [stājās spēkā 01.07.2023.]

Likums "[Grozījumi Krimināllikumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 197, 11.10.2023. – [stājās spēkā 20.10.2023.]

Likums "[Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 231, 29.11.2023. – [stājās spēkā 30.11.2023.]

Ministru kabineta 2022. gada 13. decembra noteikumi Nr. 788 "Grozījums Ministru kabineta 2015. gada 24. novembra noteikumos Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu"" - Latvijas Vēstnesis Nr. 243, 15.12.2022. – [stājās spēkā 01.01.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 24. janvāra noteikumi [Nr. 31 "Kārtība, kādā izglītojamie atbrīvojami no noteiktajiem valsts pārbaudījumiem"](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 19, 26.01.2023. – [stājās spēkā 27.01.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 7. februāra noteikumi [Nr. 58 "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi""](#). - Latvijas Vēstnesis Nr.81, 26.04.2023. – [stājās spēkā 27.04.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 28. februāra noteikumi Nr. 78 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem"" - Latvijas Vēstnesis Nr. 44, 02.03.2023. – [stājās spēkā 03.03.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 28. februāra noteikumi [Nr. 93 "Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 26. jūlija noteikumos Nr. 488 "Kārtība, kādā nepilngadīgam patvēruma meklētājam nodrošina izglītības ieguves iespējas""](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 44, 02.03.2023.– [stājās spēkā 03.03.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 7. marta noteikumi [Nr. 98 "Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmas noteikumi"](#). - Latvijas Vēstnesis Nr.49, 09.03.2023. – [stājās spēkā 01.04.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 21. marta noteikumi [Nr. 127 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 3. augusta noteikumos Nr. 725 "Noteikumi par Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību teritoriālo kompetenci vīzu pieprasīšanai""](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 63, 29.03.2023. – [stājās spēkā 30.03.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 2. maija "Grozījums noteikumi Nr. 212 "Ministru kabineta 2022. gada 29. novembra noteikumos Nr. 752 "Noteikumi par profesionālās kvalifikācijas eksāmenu saturu un norises kārtību"" - Latvijas Vēstnesis Nr. 85, 03.05.2023. – [stājās spēkā 04.05.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 608 "Kārtība, kādā tiek īstenota starpinstitutionālās sadarbības programma "Bērna māja"" - Latvijas Vēstnesis Nr. 211, 31.10.2023. – [stājās spēkā 01.11.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 14. novembra noteikumi Nr. 65 "Grozījums Ministru kabineta 2015. gada 24. novembra noteikumos [Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu""](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 223, 16.11.2023.-[stājās spēkā 01.01.2024.]

Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra noteikumi [Nr. 801 "Grozījums Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība""](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 247, 21.12.2023. – [stājās spēkā 22.12.2023.]

Ministru kabineta 2024. gada 16. janvāra noteikumi Nr. 40 "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos [Nr. 676 "Vīzu noteikumi""](#). - Latvijas Vēstnesis Nr.13, 18.01.2024. – [stājās spēkā 19.01.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 30. janvāra noteikumi [Nr. 74 "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumos Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu""](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 27, 07.02.2024. – [stājās spēkā 08.02.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 5. marta noteikumi Nr. 143 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos [Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība""](#). - Latvijas Vēstnesis Nr.48, 07.03.2024. – [stājās spēkā 08.03.2024.]

Ministru kabineta 2022. gada 9. septembra rīkojums [Nr. 599 "Par Krievijas Federācijas pilsoņu ieceļošanu Latvijas Republikā"](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 175B, 09.09.2022. – [stājās spēkā 09.09.2022.]

Ministru kabineta 2023. gada 1. februāra rīkojums Nr. 61 "Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā [Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.25, 03.02.2023. - [stājās spēkā 01.02.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 22. marta rīkojums Nr. 156 "Par Bērnu noziedzības novēršanas un bērnu aizsardzības pret noziedzīgu nodarījumu plānu 2023.–2024. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 60, 24.03.2023. - [stājās spēkā 22.03.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 13. aprīļa rīkojums Nr. 209 "Plāns rasisma un antisemitisma mazināšanai 2023. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 74, 17.04.2023. - [stājās spēkā 13.04.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 18. aprīļa rīkojums [Nr. 224 "Par apropriācijas pārdali"](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 77, 20.04.2023. - [stājās spēkā 18.04.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 25. aprīļa rīkojums Nr. 230 "Grozījums Ministru kabineta 2022. gada 21. decembra rīkojumā [Nr. 966 "Par Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2023. gadam"](#)" Latvijas Vēstnesis Nr. 82, 27.04.2023. - [stājās spēkā 25.04.2023.]

Ministru 2023. gada 25. aprīļa kabineta rīkojums [Nr. 232 "Par apropriācijas pārdali no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai" uz Izglītības un zinātnes ministrijas budžetu"](#). - Latvijas Vēstnesis nr. 82, 27.04.2023. - [stājās spēkā 25.04.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 23. maija rīkojums [Nr. 296 "Par apropriācijas pārdali no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai" uz Izglītības un zinātnes ministrijas budžetu"](#). - Latvijas Vēstnesis nr. 100, 25.05.2023. - [stājās spēkā 23.05.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 10. augusta rīkojums [Nr. 514 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu"](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 154, 11.08.2023. - [stājās spēkā 10.08.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 19. septembra rīkojums [Nr. 611 "Grozījumi Ministru kabineta 2023. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 514 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu"](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 181A, 19.09.2023. - [stājās spēkā 19.09.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 13. oktobra rīkojums [Nr. 674 "Par robežšķērsošanas vietu darbības apturēšanu uz Latvijas Republikas – Krievijas Federācijas valsts robežas"](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 199B, 13.10.2023. - [stājās spēkā 13.10.2023.]

Ministru kabineta 2024. gada 4. marta rīkojums Nr. 153 "[Grozījums Ministru kabineta 2022. gada 9. septembra rīkojumā Nr. 599 "Par Krievijas Federācijas pilsoņu ieceļošanu Latvijas Republikā"](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.45A, 04.03.2024. - [stājās spēkā 04.03.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 12. marta rīkojums [Nr. 175 "Par apropriācijas pārdali no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai"](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 52, 13.03.2024. - [stājās spēkā 12.03.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 12. marta rīkojums [Nr. 184 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu"](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 51A, 12.03.2024. - [stājās spēkā 12.03.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 28. marta rīkojums Nr. 217 "Par apropriācijas pārdali no valsts budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai" uz Sabiedrības integrācijas fonda budžetu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 64, 02.04.2024. - [stājās spēkā 28.03.2024.]

ES tiesību akti

Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas. – Oficiālais Vēstnesis L 212, 07.08.2001.

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi. - Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L 348/98, 24.12.2008.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/66/ES (2014. gada 15. maijs) par ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem trešo valstu valstspiederīgajiem saistībā ar pārcelšanu uzņēmuma ietvaros. - OV L 157, 27.5.2014.

[Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/36/ES \(2014. gada 26. februāris \) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā.](#) – Oficiālais Vēstnesis L 94, 28.3.2014.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1954 (2017. gada 25. oktobris), ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1030/2002, ar ko nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem. - Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L 286, 01.11.2017.

[Eiropas Parlamenta un Padomes Regula \(ES\) 2017/2226 \(2017. gada 30. novembris\), ar ko izveido ieceļošanas/izceļošanas sistēmu \(IIS\), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un izceļošanas datus un ieceļošanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolikumu, un Regulas \(EK\) Nr. 767/2008 un \(ES\) Nr. 1077/2011.](#) – Oficiālais Vēstnesis L 327, 09.12.2017.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1240 (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (ETIAS) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 un (ES) 2017/2226. – Oficiālais Vēstnesis L 236, 19.9.2018.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula [\(ES\) 2018/1862](#) (2018. gada 28. novembris) par Šengenas Informācijas sistēmas (SIS) izveidi, darbību un izmantošanu policijas sadarbībā un tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās un ar ko groza un atceļ Padomes Lēmumu 2007/533/TI un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1986/2006 un Komisijas Lēmumu 2010/261/ES PE/36/2018/REV/1. – Oficiālais Vēstnesis L 312, 7.12.2018.

[Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva \(ES\) 2019/1152 \(2019. gada 20. jūnijs\) par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem Eiropas Savienībā.](#) – Oficiālais Vēstnesis L 186, 11.7.2019.

[Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva \(ES\) 2021/1883 \(2021. gada 20. oktobris\) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2009/50/EK.](#) – Oficiālais Vēstnesis L 382, 28.10.2021.

European Commission, 'EU Action plan on Integration and Inclusion 2021-2027', COM(2020) 758 final, <https://ec.europa.eu/migrant-integration/?action=media.download&uuid=CDFE0088-C151-66D5-846F7C422DE2A423>, last accessed on 9 July 2021.

Literatūra

"NET-WORKS to ensure the long-term integration of Third-Country Nationals Survivors of Trafficking (SOT) promoting job opportunities and work-life balance measures". -

Available: <https://www.patverums-dm.lv/lv/net-works>.

2020. gada 25. jūnija Latvijas Republikas Satversmes tiesas spriedums lietā Nr. 2019-24-03 "Par Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr.913 "Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni" 2. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam". - Pieejams: <https://www.satv.tiesa.gov.lv/cases/?case-filter-years=&case-filter-status=&case-filter-types=&case-filter-result=&searchtext=2019-24-03>.

Baltijas uzņēmumi meklēs IT speciālistus Nigērijā, Kenijā un Armēnijā. - Pieejams:

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/28.11.2023-baltijas-uznemumi-mekles-it-specialistus-nigerija-kenija-un-armenija.a533215/>.

Būtiski pilnveido Šengenas informācijas sistēmu smagu noziegumu un terorisma novēršanai un atklāšanai. - Pieejams: <https://www.rs.gov.lv/lv/jaunums/butiski-pilnveido-sengenas-informacijas-sistemu-smagu-noziegumu-un-terorisma-noversanai-un-atklasanai>.

Cilvēkkapitāla attīstības padome pārrunā ārvalstu darbaspēka piesaistes problēmjautājumus. - Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/jaunums/cilvekkapitala-attistibas-padome-parruna-arvalstu-darbaspeka-piesaistes-problemjautajumus>.

Cilvēku tirdzniecība Latvijā: vervētājus pienācīgi nesoda; riska zona – bērnunami. - Pieejams:

<https://marta.lv/lv/marta-runa/cilveku-tirdznieciba-latvija-vervetajus-pienacigi-nesoda-riska-zona--bernunami/>.

Combating Trafficking in Human Beings Report of the Experts Group on Trafficking in Human Beings A Baltic Sea States Edition. - Pieejams:

<https://patverums-dm.lv/svs/uploads/files/Combating-Trafficking-in-Human-Beings-2023.pdf>.

Deklarācija par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību. - Pieejams:

https://titania.saeima.lv/LIVS14/saeimalivs_imp.nsf/0/CB5AB81D3E00EC0CC2258A2B00236D72?OpenDocument.

Divu gadu periodā Sabiedrības integrācijas fonds sniedzis plašu atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijā. - Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/divu-gadu-perioda-sabiedribas-integracijas-fonds-sniedzis-plasu-atbalstu-ukrainas-civiliedzivotajiem-latvija>.

Dod vairāk laika uzturēšanās atļauju Krievijas pilsoņiem izskatīšanai. Pieejams:

<https://lvportals.lv/skaidrojumi/350673-dod-vairak-laika-uzturesanas-atlauju-krievijas-pilsoniem-izskatsanai-2023>.

HERE - SOCIAL ECONOMY OF PROXIMITY. - Pieejams:

<https://www.patverums-dm.lv/lv/here---social-economy-of-proximity>.

Informācija par sezonas darbiniek tiesībām un pienākumiem. - Pieejams:

<https://www.pmlp.gov.lv/lv/vizas-ielugumi-un-zaicinajumi>.

Īsteno digitālo kampaņu cilvēku tirdzniecības prevencijai Latvijā dzīvojošajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem. -

Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/isteno-digitalo-kampanu-cilveku-tirdzniecibas-prevencijai-latvija-dzivojosajiem-ukrainas-civiliedzivotajiem>.

Likumprojekta "Grozījumi Ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūves likumā" anotācija. – Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/CFEA8DAF1FADB62AC225895000514D98?OpenDocument>.

Likumprojekta Imigrācijas likuma grozījumi anotācija. – Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/293CA048DC703C5EC22589A4002A1216?OpenDocument>.

MARTA izglīto par sadarbību cilvēku tirdzniecībā cietušu cilvēku atbalstam. – Pieejams: <https://marta.lv/lv/marta-runu/marta-izglito-par-sadarbibu-cilveku-tirdznieciba-cietusu-cilveku-atbalstam/>.

Ministrs: Ir pēdējais brīdis risināt darbaspēka trūkuma problēmu; jākoncentrējas uz «gudru» imigrāciju. – Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/27.04.2023-ministrs-ir-pedejais-bridis-risinat-darbaspeka-trukuma-problemu-jakoncentrejas-uz-gudru-imigraciju.a506509/>.

Ministru kabineta 2024. gada 20. janvāra rīkojums Nr. 55 "Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Evikas Silīgas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai".- Latvijas Vēstnesis Nr. 16, 23.01.2024. – [stājās spēkā 20.01.2024.]

Pastiprina kriminālatbildību par cilvēku nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai. – Pieejams: <https://www.saeima.lv/lv/aktualitates/saeimas-zinas/32653-pastiprina-kriminalatbildibu-par-cilveku-nelikumigu-parvietosanu-pari-valsts-robezai>.

PMLP izdevusi pirmos trīs izbraukšanas rīkojumus Krievijas pilsoņiem, kuri nav ieguvuši jaunas uzturēšanās atļaujas. – Pieejams: <https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/pmlp-izdevusi-pirmos-tris-izbrauksanas-rikojumus-krievijas-pilsoniem-kuri-nav-ieguvusi-jaunas-uzturesanas-atlaujas-14314340>.

Prasība apliecināt valsts valodas pamatzināšanas šeit dzīvojošajiem Krievijas pilsoņiem atbilst Satversmei. – Pieejams: <https://lvportals.lv/tiesas/360360-prasiba-apliecinat-valsts-valodas-pamatzinanas-seit-dzivojosajiem-krievijas-pilsoniem-atbilst-satversmei-2024>.

Rīcībpolitikas analīze par jauniebraucēju iekļaušanos lēmumu pieņemšanas procesā un pašvaldību lomā. – Pieejams: <https://providus.lv/wp-content/uploads/2023/06/MILE-Policy-Brief-1.pdf>; Rīcībpolitikas analīze par jauniebraucēju iekļaušanos lēmumu pieņemšanas procesā un jauniebraucēju organizāciju lomā. – Pieejams: <https://providus.lv/wp-content/uploads/2023/06/MILE-Policy-Brief-2.pdf>; Rīcībpolitikas analīze par resursu piesaisti, lai veicinātu jauniebraucēju politisko iekļaušanos. – Pieejams: <https://providus.lv/wp-content/uploads/2023/06/MILE-Policy-Brief-3.pdf>; Rīcībpolitikas analīze par politisko līdzdalības struktūru pieejamību jauniebraucējiem. – Pieejams: <https://providus.lv/wp-content/uploads/2023/06/MILE-Policy-Brief-4.pdf>; Rīcībpolitikas analīze par jauniebraucēju iekļaušanos ar daudzveidību saistītu lēmumu pieņemšanā. – Pieejams: <https://providus.lv/wp-content/uploads/2023/06/MILE-Policy-Brief-5.pdf>.

Saeima izsaka uzticību Evikas Silīgas izveidotajai valdībai. – Pieejams: <https://www.saeima.lv/lv/aktualitates/saeimas-zinas/32557-saeima-izsaka-uzticibu-evikas-silinas-izveidotajai-valdibai?phrase=E.%20Sili%C5%86as%20vald%C4%ABba>.

Sprīdums Latvijas Republikas vārdā. - Rīgā 2024. gada 15. februārī lietā Nr. 2023-04-0106. - Pieejams: https://www.satv.tiesa.gov.lv/web/viewer.html?file=https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2023/03/2023-04-0106_Spridums.pdf#search=.

Studējošajiem un pētniekiem no Ukrainas šogad pieejams atbalsts 688 000 eiro apmērā. – Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/studejosajiem-un-petniekiem-no-ukrainas-sogad-pieejams-atbalsts-688-000-eiro-apmera.a498571/>.

The project PROMISE TRM. – available: <https://cbss.org/projects-cbss/promise/>.

Tiesību akta projekta "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" anotācija. – Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/1E3751E3F02AD6AFC225894A002D0E2E?OpenDocument>.

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/a7f0c30e-71da-4156-a1dd-a25d87b755e7>.

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 3. augusta noteikumos Nr. 725 "Noteikumi par Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību teritoriālo kompetenci vīzu pieprasīšanai"" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/20f90e64-a8a0-4a81-b486-049c2ff1f967>.

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi"" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/d1b93deb-77e4-441e-be6a-b3620f2e1ef9>.

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumos Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu"" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/463b6a0e-76b7-41e5-a3fe-aa1aebabd2f6>.

Tiesību akta projekta "Grozījumi Valsts robežsardzes likumā" anotācija. – Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/4028A0343BB17FEBBC22589BB0039A2FA?OpenDocument>.

Tiesību akta projekta "Grozījums Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/421c4317-3b77-4015-8700-f3a139887631>.

Tiesību akta projekta "Par Latvijas Republikas valdības un Japānas valdības nolīgumu par darba un brīvdienu shēmu" anotācija. – Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/09371885319D0A5CC22588FD00363F80?OpenDocument>.

Tiesību akta projekta "Par Latvijas Republikas valdības un Japānas valdības nolīgumu par darba un brīvdienu shēmu" anotācija. – Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/09371885319D0A5CC22588FD00363F80?OpenDocument>.

Tiesību akta projekta "Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmas noteikumi" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/2f311324-2d77-47ef-a19e-c01b825929c5>.

Toolkit for practitioners on "tools and methods" to guarantee the job placement of survivors of trafficking (SOT). – Pieejams: https://patverums-dm.lv/svs/uploads/files/net-works_toolkit_en_digital.pdf.

Ukrainas bērniem un jauniešiem Latvijā nodrošina neformālās izglītības un latviešu valodas mācību iespējas. – Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/ukrainas-berniem-un-jauniesiem-latvija-nodrosina-neformalas-izglitibas-un-latviesu-valodas-macibu-iespejas>.

Vairums Krievijas pilsoņu latviešu valodas pārbaudi nav nokārtojuši. – Pieejams: <https://leta.lv/home/important/6630593D-FA67-43C5-AFA8-47DB735B0A5B/>.

Valdība atkārtoti izsludina pastiprinātu robežapsardzības sistēmas darbības režīmu no šā gada 13. marta. – Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/valdiba-atkartoti-izsludina-pastiprinatu-robezapsardzibas-sistemas-darbibas-rezimu-no-sa-gada-13-marta>.

Valsts robežsardze un UNHCR vienojas par regulārām novērošanas vizītēm. – Pieejams: <https://www.rs.gov.lv/lv/jaunums/valsts-robezarsdze-un-unhcr-vienojas-par-regularam-noverosanas-vizitem>.

Vienas pieturas aģentūra turpmāk nodrošinās sociālā darbinieka un sociālā mentora atbalstu patvēruma meklētājiem un starptautiskās aizsardzības saņēmējiem. – Pieejams:

<https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/vienas-pieturas-agentura-turpmak-nodrosinas-sociala-darbinieka-un-sociala-mentora-atbalstu-patveruma-mekletajiem-un-starptautiskas-aizsardzibas-sanemejiem>.

Vienas pieturas aģentūras pirmajā darbības gadā sniegtas vairāk nekā 4000 individuālās konsultācijas. – Pieejams:

<https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/vienas-pieturas-agenturas-pirmaja-darbibas-gada-sniegtas-vairak-neka-4000-individualas-konsultacijas>.

Ziņojums par sociālo darbinieku un sociālo mentoru pakalpojuma (sociālais pakalpojums) sniegšanu periodā no 2022.gada 1.februāra līdz 2023.gada 30. novembrim. – Pieejams:

<https://www.sif.gov.lv/lv/media/5985/download?attachment>.

Izmantotie saīsinājumi

ES – Eiropas Savienība

EMT – Eiropas migrācijas tīkls

IOM – Starptautiskā Migrācijas organizācija

PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

VRS – Valsts robežsardze

PMIF – Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds

Eiropas migrācijas tīkla publikācijas 2023. gadā un 2024. gada 1. ceturksnī

[Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju integrācija darba tirgū](#)

[The integration of applicants for international protection in the labour market](#)

[EMT 15 gadi – nozīmīgākie sasniegumu kopsavilkums no 2018. līdz 2022. gadam](#)

[Trešo valstu valstspiederīgo nelikumīga nodarbinātība: 2017.-2022. gada situācijas analīze](#)

[Nacionālais ziņojums "Pagaidu aizsardzības direktīvas piemērošana: izaicinājumi un labā prakse"](#)

[Illegal employment of third-country nationals: 2017-2022 situation analysis](#)

[The application of the Temporary Protection Directive: Challenges and good practices in 2023](#)

[Ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju Latvijā 2022. gadā](#)

[EMT 2022. gada ziņojums par migrācijas un patvēruma jautājumiem](#)

[Politikas ziņojums: EMT 2022. gada ziņojums par migrācijas un patvēruma jautājumiem](#)

[Vienlapis: EMT 2022. gada ziņojums par migrācijas un patvēruma jautājumiem](#)

[Statistikas pielikums: EMT 2022. gada ziņojums par migrācijas un patvēruma jautājumiem](#)

[EMT Latvijas faktu lapa 2022](#)

[EMT politikas pārskatā "Elastīgas izmitināšanas organizēšana starptautiskās aizsardzības kontekstā"](#)

[Pārvietotās personas pirmās uzņemšanas un tranzīta valstīs, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis](#)
[Pavadīto bērnu tiesības tikt uzklautiem starptautiskās aizsardzības procedūrā](#)

[EMT Politikas pārskats "Pārvietošana un migrācija, kas saistīta ar katastrofām, klimata pārmaiņām un vides degradāciju"](#)

[Politikas pārskatā "Pārmitināšana, humānās palīdzības uzņemšanas un sponsorēšanas sistēmas"](#)

[Ceturkšņa ziņojums 2023. gada janvāris – marts](#)

[Ceturkšņa ziņojums 2022. gada oktobris – decembris](#)

[Bezvalstniecība Eiropas Savienībā, Norvēģijā un Gruzijā](#)

[EMT pārskats "Piekļuve savam mājoklim starptautiskās aizsardzības kontekstā"](#)

[Trešo valstu pilsoņiem izsniegto personu apliecinošu dokumentu un uzturēšanās atļauju digitalizācija](#)

[EMT pārskats Ģimeņu apvienošana starptautiskās aizsardzības saņēmējiem](#)